

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SITUAČNÁ SPRÁVA

pre oblasť boja proti
obchodovaniu s ľuďmi

v Slovenskej republike za
rok 2023

Oddelenie odboru prevencie kriminality (ďalej len „OPK“) Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (MV SR), Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality (ďalej len „IC“) plní v zmysle čl. 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV (ďalej len „smernica 2011/36/EÚ“) úlohu národného spravodajcu.

Národný spravodajca vykonáva najmä posúdenie trendov obchodovania s ľuďmi (OSĽ) meranie výsledkov dosiahnutých prostredníctvom opatrení proti OSĽ vrátane zhromažďovania štatistických údajov v úzkej spolupráci s príslušnými organizáciami občianskej spoločnosti činnými v tejto oblasti, ako aj podávanie správ Európskej komisii. Z tohto dôvodu ako národný spravodajca a gestor špecializovaného programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi (ďalej len „program pomoci“) IC v roku 2024 spracovalo už siedmu Situačnú správu pre oblasť boja proti OSĽ v Slovenskej republike (SR), tentokrát za rok 2023 (ďalej len „situačná správa“).

Situačná správa vychádza z dostupných štatistických údajov, dennodennej praxe v oblasti pomoci obetiam OSĽ (ďalej len „obeť“), spolupráce so špecializovaným útvarom Policajného zboru (PZ) - Národnou jednotkou boja proti nelegálnej migrácii úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ (ďalej len „NJBPNM“) a rôznymi štátnymi a neštátnymi subjektmi zapojenými do boja proti OSĽ. Hodnotenie štatistických údajov vychádza z čiastkových štatistík IC, NJBPNM, Generálnej prokuratúry SR, Ministerstva spravodlivosti SR a mimovládneho sektora. Každoročné spracovanie situačnej správy vyplýva pre MV SR aj z opatrenia č. 11 Akčného plánu boja proti OSĽ na roky 2024 - 2028 (ďalej len „akčný plán“), ktorý je súčasťou strategického dokumentu pre oblasť boja proti OSĽ, Národného programu boja proti OSĽ na roky 2024 - 2028 (ďalej len „národný program“), schváleného vládou SR uznesením č. 522/2023.

Na primerané riešenie zložitej trestnej činnosti, akou OSĽ bez pochyb je, je nevyhnutné, aby sa vychádzalo z ucelených a spoľahlivých údajov. Odhaduje sa, že podstatná časť prípadov OSĽ sa neoznamuje, čo predstavuje jeden z faktorov, ktorý bráni úplnému pochopeniu rozsahu OSĽ v rámci Európskej únie¹ (EÚ). Zber a vyhodnocovanie štatistických údajov k obetiam v súlade s odporúčaniami EUROSTAT-u (štatistická informačná služba EÚ), berúc do úvahy zbierané štatistické kategórie a snahu o komplexné zachytenie situácie v OSĽ, je z dlhodobého hľadiska výzvou. Súhrnné údaje o identifikovaných obetiam tvorí IC každoročne z údajov o obetiam formálne identifikovaných políciou a obetiam, ktoré vstupovali do programu pomoci v danom roku. V roku 2023 štatisticky vykazujeme obe kategórie obetí, pričom v ojedinelých prípadoch obeť vstupuje do štatistického systému opakovane v rôznych častiach kalendárneho roka (napr. ak je jedna obeť poškodenou v dvoch prípadoch a v každom z nich je iný páchatel' a iný čas spáchania skutku). Uvedené v roku 2023 nastalo v dvoch prípadoch. Na tieto prípady v texte osobitne upozorňujeme.

---

¹ Dôvodová správa k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2011/36/EÚ

OBSAH

1.	ZHODNOTENIE TRENDOV	4
1.1	Modus operandi	10
1.1.1	Sexuálne vykorisťovanie	11
1.1.2	Pracovné vykorisťovanie	12
1.1.3	Nútené žobranie	12
1.1.4	Nútený sobáš.....	13
1.2	Páchatelia, organizované skupiny, finančné vyšetovanie	13
1.3	Obete.....	16
1.3.1	Možnosti pomoci pre obeť	21
2.	PROGRAM PODPORY A OCHRANY OBETÍ	22
2.1	Podrobnejšia analýza obetí zaradených do programu pomoci	23
2.1.1	Fáza náboru.....	26
2.1.2	Preprava obetí	27
2.1.3	Fáza vykorisťovania	27
2.1.4	Fáza vyslobodenia, identifikácie a poskytnutia pomoci	29
3.	AKTIVITY	31
3.1	Partnerstvo	32
3.2	Rezort práce, sociálnych vecí a rodiny	33
3.2.1	Sociálnoprávna ochrana detí.....	33
3.2.2	Inšpekcia práce	34
3.3	Rezort školstva	36
3.4	Rezort zdravotníctva.....	37
3.5	Rezort zahraničných vecí.....	38
3.6	Rezort obrany	38
3.7	Riešenie dopytovej stránky.....	39
3.8	Zvyšovanie povedomia.....	40
3.8.1	Kampane	42
3.8.2	Projekty.....	44
3.9	Medzinárodná spolupráca.....	44
3.10	Linky pomoci, na ktoré sa môžu obeť obrátiť	46
3.10.1	Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi 0800 800 818	47
3.10.2	Informačná linka o obchodovaní s ľuďmi a bezpečnom cestovaní 0907 787 374	47
3.10.3	Národná linka pre ženy zažívajúce násilie 0800 212 212	47
3.10.4	Bezplatná linka Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny 0800 191 222	48
3.10.5	Linka detskej istoty 116 111	48
3.10.6	Linka Viac ako NI(c)k.....	48
3.10.7	Linka detskej dôvery 0907 401 749	48
3.10.8	Linka dôvery Nezábudka 0800 800 566.....	48
	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	49

1. ZHODNOTENIE TRENDOV

V podmienkach SR, evidujeme pretrvávajúce trendy, ktoré potvrdzujú aj dáta z roku 2023:

- pri rozdelení obetí podľa pohlavia sú muži obeťami prevažne pracovného vykorisťovania a ženy sexuálneho vykorisťovania.
- pri rozdelení obetí podľa veku, osoby mladšie ako 18 rokov (ďalej len „deti“) sú najčastejšie obeťami sexuálneho vykorisťovania a dospelé osoby pracovného vykorisťovania a núteného žobrania.

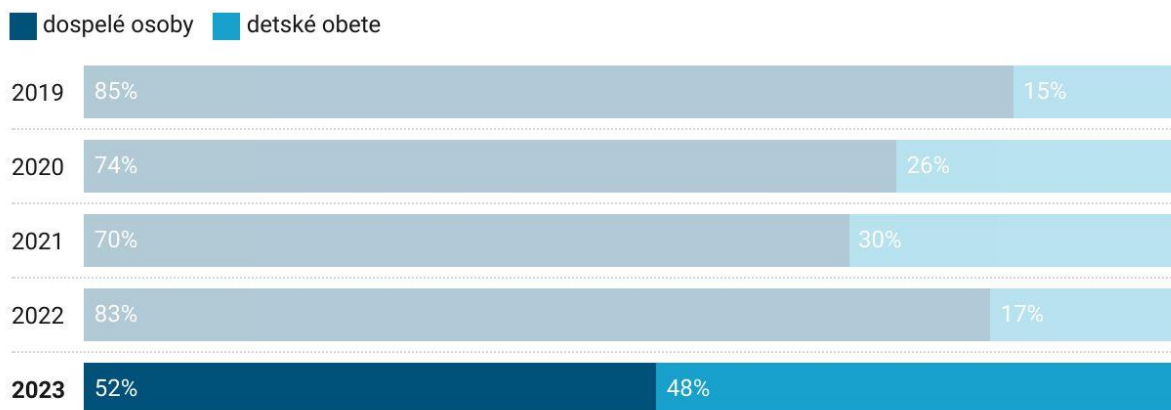
Vek obetí sa štatisticky eviduje pri začatí páchania skutku (t.j. v čase náboru), preto vek detských obetí v roku, kedy sa o nich príslušné orgány dozvedia a vstupujú do štatistiky za príslušný rok, môže byť odlišný a niektoré detské obeť už môžu medzičasom dosiahnuť plnoletosť.

V roku 2019 detské obeť tvorili šestinú identifikovaných obetí, v roku 2020 to bola už štvrtina a v roku 2021 už takmer tretina všetkých identifikovaných obetí. V roku 2022 sa SR vrátila počtom identifikovaných detských obetí OSĽ k dátam z roku 2019, kde takmer každá šiesta identifikovaná obeť OSĽ bola dieťaťom (t.j. 10 detí z 58 identifikovaných obetí). V roku 2023 sa situácia dramaticky zmenila a z celkového počtu obetí (44) bolo až 21 detí, čo predstavuje takmer polovicu.

Graf č. 1

Vývoj pomeru detských obetí

Percentuálne zastúpenie dospelých a detských obetí identifikovaných v rokoch 2019 -2023

Graf: Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality odboru prevencie kriminality Ministerstva vnútra Slovenskej republiky • Vytvorené pomocou Datawrapper

Detskými obeťami v roku 2023 boli dievčatá aj chlapci vo veku 9 až 16 rokov v čase náboru, ktoré boli vykorisťované

- za účelom páchania nútenej kriminality v kombinácii so sexuálnym vykorisťovaním (1 prípad),
- na nútené žobranie (1 prípad) a

- sexuálne vykorisťované (20 prípadov, z toho 1 v spomínanej kombinácii s núteným páchaním trestnej činnosti).

Od roku 2019 až do roku 2021 bol z hľadiska pôvodu obetí najdominantnejší Košický kraj. V roku 2022 nastala zmena a najviac obetí pochádzalo z Prešovského kraja (18 a z toho 12 mužov a 6 žien). **Zmena nastala aj v roku 2023, kedy z celkového počtu identifikovaných obetí pochádzalo až 32 % z Banskobystrického kraja.** Z celkového počtu obetí pochádzajúcich z tohto kraja bola **väčšina deťmi v čase náboru (zo 14 obetí 8 detí)** a všetky obeť boli zneužívané za účelom sexuálneho vykorisťovania (z toho v 1 prípade nastala kombinácia sexuálneho vykorisťovania a núteného žobrania).

Dáta ukazujú, že ochranným opatreniam zameraným na potenciálne detské obeť je potrebné venovať náležitú pozornosť a zlepšovať spoluprácu orgánov, ktoré môžu detské obeť identifikovať v rámci bežného kontaktu, ako aj realizovať vzdelávacie aktivity so zameraním sa na túto cieľovú skupinu, čím by sa zabezpečilo nielen zvyšovanie povedomia o nástrahách, indikátoroch a možnostiach pomoci, ale plnilo by to aj preventívny účel. Podrobnejšie informácie k detským obeťam poskytujeme v popisnej časti 1.3.

V minulosti bola SR považovaná prevažne za zdrojovú krajinu, avšak zmena nastala aj v tejto kategórii a **SR z hľadiska identifikovaných obetí v roku 2023 možno považovať prevažne za krajinu vnútorného (vnútroštátneho) vykorisťovania, teda aj za cieľovú krajinu.** Z celkového počtu identifikovaných obetí v roku 2023 (44) uviedlo celkom 32 obetí ako krajinu vykorisťovania práve SR. Z toho v dvoch prípadoch nastala kombinácia cieľových krajín, a to SR a Talianska pri sexuálnom vykorisťovaní, ktoré bolo kombinácii aj s núteným žobraním a v druhom prípade SR a Rakúska pri sexuálnom vykorisťovaní dieťaťa. SR sa pri obeťach identifikovaných v roku **2023 stala cieľovou krajinou vykorisťovania aj pre cudzincov**, a to konkrétne pre dve ženy (pôvodom z Moldavska a Bulharska) a jedného muža z Bulharska. Medzi identifikovanými obeťami v roku 2023 sme zaznamenali aj prípady, v ktorých SR možno vnímať aj ako **zdrojovú krajinu**, avšak v pomerne menšom meradle a počte, ako tomu bolo v minulosti. Len v 14 prípadoch bola uvedená ako krajinu vykorisťovania zahraničná krajinu, a z toho v dvoch prípadoch nastala už zmienená kombinácia krajín – SR a Taliansko a SR a Rakúsko. Prekvapivo, v porovnaní s výstupmi z predošlých rokov, Švajčiarsko (3) a Holandsko (3) patria medzi tie cieľové krajiny, v ktorých boli najviac vykorisťovaní slovenskí štátni občania identifikovaní ako obeť v roku 2023. K ďalším cieľovým krajinám patrí Česká republika (2), Taliansko (2), Nemecko (1), Rakúsko (1), Írsko (1), Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“) (1).

Z hľadiska **poskytovanej pomoci obeťam** evidujeme v roku 2023 **taktiež zmenu**, a to zo všetkých identifikovaných obetí len jedna štvrtina mala záujem o vstup do špecializovaného programu pomoci. V porovnaní s rokom 2022 ide o pokles, nakoľko v tomto roku záujem o vstup do programu pomoci vyjadřila až jedna tretina z identifikovaných obetí. Obdobnú situáciu, ako v roku 2023, evidujeme aj v roku 2021. Počet obetí, ktoré sú vo formálnom postavení poškodených v trestných konaniach a zároveň im je poskytovaná pomoc, je aj

naďalej veľmi nízky, ide rádovo len o niekoľko jednotlivcov ročne. V roku 2023 tomu nebolo inak a z obetí, ktoré boli vo formálnom postavení poškodeného, len 15 % prejavilo záujem o vstup do programu pomoci. Na druhej strane tie obeť, ktoré vstupujú najprv do programu, sa takmer všetky rozhodnú spolupracovať s políciou. Táto skutočnosť sa štatisticky naplno neprejavuje z dôvodu metodológie zberu štatistických údajov. **Sme presvedčení o dôležitosti služieb právneho poradenstva obetiam, ktoré sú v trestnom konaní v postavení poškodených, a to nielen z hľadiska samotného vyšetrovania OSĽ, ale aj dôvodu riadneho uplatnenia si nároku na náhradu škody.**

Dlhoročný trend a v mnohých hodnotiacich správach uvádzaný nedostatok pre SR, je počet identifikovaných cudzincov, ktorý je naďalej veľmi nízky. Za sledované obdobie boli identifikovaní traja dospelí cudzinci (2 ženy a 1 muž) pochádzajúci z Moldavska a Bulharska, ktorí mali byť vykorisťovaní na SR za účelom nútenej práce a núteného žobrania. Jeden cudzinec bol aj formálne identifikovaný políciou ako obeť v roku 2023. Všetkým trom obetiam bola poskytnutá pomoc a podpora prostredníctvom služieb programu pomoci.

Napriek pokračujúcemu vojnovému konfliktu na Ukrajine nebol ani v roku 2023 vyšetrovaný žiaden prípad OSĽ s prepojením na Ukrajinu, resp. v ktorom by vystupovali ako obeť, alebo páchatelia osoby pochádzajúce z Ukrajiny. Rovnako nebol v roku 2023 vyšetrovaný žiaden prípad OSĽ v súvislosti s pretrvávajúcou mohutnou migračnou vlnou na Západobalkánskej trase vedúcou aj cez územie SR.

NJBPNM ako útvar PZ špecializovaný na operatívne vyhľadávanie, preverovanie a vyšetrovanie trestnej činnosti OSĽ **začala v roku 2023 trestné stíhanie pre spáchanie zločinu OSĽ podľa § 179 Trestného zákona v 20 prípadoch**, čo predstavuje pokles v porovnaní s rokom 2022, kedy bolo začaté trestné stíhanie v 25 prípadoch. Vyšetrovateľmi NJBPNM bolo v roku 2023 **vznesené obvinenie spolu 18 páchatelom** v rámci 12 prípadov, z toho bolo 9 mužov a 9 žien. Vekové rozpätie osôb, ktoré boli v roku 2023 obvinené z trestnej činnosti obchodovania s ľuďmi bolo veľmi široké. V prípade dospelých páchatelov (15) sa jednalo o osoby vo veku 18 – 60 rokov. V roku 2023 evidujeme aj troch páchatelov, ktorí boli mladistvými osobami (2 muži a 1 žena) vo veku 15 – 16 rokov. Z hľadiska štátnej príslušnosti bolo 15 obvinených osôb slovenskej štátnej príslušnosti, 2 obvinení boli štátnymi príslušníkmi Turecka a 1 obvinený štátnym príslušníkom Pakistanskej islamskej republiky.

Novelou zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinnou odo dňa 1. januára 2023, kontrolu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania vykonáva inšpektorát práce. Novelou citovaného zákona kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania zamestnanci kontroly Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVR“) a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny nevykonávajú a sú vyňaté z určenej pôsobnosti ÚPSVR v zákone č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 11, § 12 a § 68 cit. zákona).

Zákomom č. 458/2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov z 29. novembra 2022 a účinnosťou od 1. februára 2023 sa dosiahlo zahrnutie informačných kancelárií pre obete trestných činov (ďalej len „informačná kancelária“) do organizačnej štruktúry MV SR, čím by sa mali zabezpečiť systémové služby pre obete trestných činov. Zároveň z § 7 ods. 3 predmetného zákona bolo novelizáciou vypustené zo zákona IC, ktoré od 1. decembra 2023 bolo organizačne začlenené ako oddelenie pod OPK MV SR a samotný OPK vyčlenený z kancelárie ministra vnútra SR a zriadený ako samostatný odbor MV SR. Organizačne bolo OPK zaradené pod 1. štátnu tajomníčku MV SR a zároveň národnú koordinátorku pre oblasť boja proti OSĽ.

Uznesením vlády SR č. 665/2022 z 26. októbra 2022 bol prijatý Kontingenčný plán SR pre riešenie mimoriadnej situácie v súvislosti s hromadným prílevom obyvateľov Ukrajiny na územie SR spôsobených eskaláciou ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny pre obdobie október 2022 až marec 2023 (ďalej len „kontingenčný plán“). **Uznesením vlády SR č. 346/2023 z 26. júna 2023 bol kontingenčný plán aktualizovaný** na obdobie júl až december 2023. Jedným zo strategických cieľov kontingenčného plánu bolo venovať zvýšenú pozornosť a ochranu aj osobám so špecifickými potrebami, najmä maloletým bez sprievodu, osobám so zdravotným postihnutím a ženám, ktoré sú obeťami OSĽ a/alebo sexuálne a rodovo podmieneného násillia.

Skupinou expertov pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (GRETA) bol zo dňa 30. júna 2023 zaslaný SR **Dotazník na hodnotenie vykonávania Dohovoru Rady Európy o boji proti OSĽ SR v rámci štvrtého kola hodnotenia a tematickým zameraním: Riešenie zraniteľnosti voči OSĽ**. Stanovisko za SR bolo skupine expertov GRETA zaslané v termíne, a to 2. novembra 2023. Na uvedené nadväzuje hodnotiacia návšteva skupiny expertov GRETA, ktorá sa realizovala v SR v dňoch 26. február až 1. marec 2024.

Vláda SR na svojom zasadnutí dňa 18. októbra 2023, ktorý je zároveň aj Európskym dňom boja proti OSĽ, **schválila uznesením č. 522/2023 nový, v poradí šiesty strategický dokument pre oblasť boja proti OSĽ v SR, národný program**. Zámerom národného programu je kontinuálne nadviazať na predchádzajúci, piaty Národný program boja proti OSĽ na roky 2019 – 2023², aplikovať do praxe osvedčené postupy, čím sa prispeje k eliminácii priestoru pre páchanie trestného činu OSĽ, ako aj podpore mechanizmov na zabezpečenie pomoci a podpory obetiam, so zohľadnením odporúčaní adresovaných SR v rámci monitorovacích a hodnotiacich mechanizmov medzinárodných organizácií a spoločenstiev (ako napr. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), skupina expertov Rady Európy pre oblasť boja proti OSĽ (GRETA), EÚ), či americkej administratívy³.

---

² Schválený uznesením vlády SR č. 495/2018, prístupný online v dokumentoch na stiahnutie: [Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky \(minv.sk\)](#)

³ Zákon Spojených štátov amerických (USA) o ochrane obetí obchodovania s ľuďmi z roku 2000 v znení neskorších predpisov (ďalej len „TVPA“) ukladá ministrom zahraničných vecí USA povinnosť predložiť každoročne výročnú správu Kongresu USA. Cieľom tejto správy je podnecovať aktivitu a vytvárať medzinárodné partnerstvá v boji proti obchodovaniu s ľuďmi. Prístup vlády USA k boju proti obchodovaniu s ľuďmi je v súlade s TVPA a Protokolom o prevencii, potlačení a trestaní obchodovania s ľuďmi, najmä so ženami a deťmi, ktorý dopĺňa Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (všeobecne známy ako „Palermský protokol“). Každá krajina, na ktorú sa vzťahujú minimálne štandardy TVPA, musí byť zahrnutá do výročnej správy a priradená k jednej z troch úrovní alebo na zoznam sledovaných krajín. Súčasťou Správy je aj odporúčaný akčný plán načrtávajúci kľúčové oblasti k dosiahnutiu minimálnych štandardov pre potlačanie

Činnosť kontrolných orgánov inšpekcie práce zameraná na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania patrí do rozsahu kompetencií inšpektorátov práce a tie ju realizovali priebežne počas celého kalendárneho roka 2023. V roku 2023 bolo celkovo vykonaných 18 465 kontrol v 16 614 kontrolovaných subjektoch. Pri týchto kontrolách bolo skontrolovaných 34 508 fyzických osôb, ktoré sa nachádzali na pracoviskách kontrolovaných subjektov. Celkovo bolo zistené nelegálne zamestnávanie 1 172 fyzických osôb, čo predstavujú 3,3% z kontrolovaných osôb, pričom tento počet pozostáva z 1 008 **nelegálne zamestnávaných občanov SR** (t.j. **86% z celkového počtu nelegálne zamestnávaných osôb a približne 2,8 % z celkového počtu kontrolovaných osôb**) a 162 **nelegálne zamestnávaných cudzincov** (t.j. **14 % z celkového počtu nelegálne zamestnávaných osôb a približne 0,5% z celkového počtu kontrolovaných osôb**). Osobitne sa orgány inšpekcie práce zameriavali aj na kontroly legálneho zamestnávania cudzincov. V rámci roka 2023 sa uskutočnili štyri mimoriadne úlohy. Zistenia z ukončených výkonov kontrol dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania ukončených v roku 2023 sú už súčasťou vyššie uvedených celkových výsledkov činnosti inšpektorátov práce v oblasti kontroly dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania. Použité údaje sú z Informačného systému ochrany práce aktualizované k 12. januáru 2024. Orgány inšpekcie práce v roku 2023 pokračovali v spolupráci s príslušnými zložkami PZ. Inšpektoráty práce boli súčinné pri kontrolách, na ktoré sú príslušnými zložkami PZ prizývané. Ad hoc súčinnosťné kontroly boli v obmedzenom rozsahu pre vyťaženosť jednotlivých zložiek PZ inými povinnosťami vo vzťahu k situácii spôsobenej prebiehajúcim ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny. Príslušníci PZ v spolupráci s inšpektorátmi práce v roku 2023 vykonali kontrolu 77 podnikateľských subjektov, pri ktorých skontrolovali 437 osôb z toho 266 občanov SR a 171 cudzincov. Vykonanými kontrolami boli zistené 2 podnikateľské subjekty, ktoré porušili ustanovenia zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní tým, že nelegálne zamestnávali 2 občanov SR a 5 cudzincov. Nelegálne boli zamestnávaní cudzinci z nasledovných krajín pôvodu: Ukrajina 1 a Moldavsko 4. Vykonanými kontrolami nebola identifikovaná žiadna obeť OSĽ.

V roku 2019 predložila NJBPNM žiadosť o grant k projektu s názvom „Boj proti OSĽ a aplikácia nástrojov na jeho predchádzanie“. Na základe uvedeného bol dňa 16.8.2019 vydaný pokyn služobného úradu MV SR o poskytnutí grantu Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ (ďalej len „ÚHCP P PZ“) na realizáciu národného projektu v rámci Fondu pre vnútornú bezpečnosť a následne v roku 2021 a 2022 boli vydané nové pokyny s cieľom predĺženia projektu až do roku 2023. Cieľom projektu bolo zefektívniť boj proti organizovanej, najmä cezhraničnej trestnej činnosti akou je OSĽ a zároveň presadzovať a podporovať spoluprácu medzi štátmi v záujme boja proti OSĽ. Splnením stanoveného cieľa sa realizuje jedna z priorít EUROPOL-u, teda boj proti OSĽ a zároveň sa umožní príslušníkom NJBPNM, ktorí ako jediní v rámci PZ majú kompetenciu vyšetrovať a objasňovať trestný čin OSĽ, zefektívniť svoju činnosť, a to najmä v oblasti výmeny informácií, pozorovania, monitorovania

---

obchodovania s ľuďmi vymedzených v TVPA. Podľa hodnotenia americkej administratívy v podobe Správy o obchodovaní s ľuďmi 2022 (tzv. TIP správa), SR zatiaľ v plnej miere nespĺňa minimálne štandardy pre potlačanie obchodovania s ľuďmi, no intenzívne sa o to usiluje. TIP správa je každoročne publikovaná. <https://www.state.gov/reports/2022-trafficking-in-persons-report/>. Vláda SR vzala na vedomie Informáciu o vydaní TIP správy, ktorú predložil na rokovanie vlády SR minister vnútra SR ako iniciatívny materiál dňa 21. septembra 2022.

a dokumentovania organizovaných a zločineckých skupín. Počas obdobia trvania projektu boli realizované dve pracovno-koordináčnej stretnutia, na ktorých sa stretli príslušníci NJBPNM s príslušníkmi partnerských zložiek zo Srbska a Nemecka. Cieľom týchto stretnutí bolo, aby zúčastnení na základe vlastných skúseností v oblasti odhaľovania a vyšetrovania trestného činu OSĽ dospeli k výstupu, ktorý bude pre NJBPNM, ako aj pre partnerské krajiny užitočný a využiteľný v praxi a napomôže k zefektívneniu výsledkov v boji s OSĽ. Zároveň realizáciou pracovno-koordináčnej stretnutí sa posilnila medzinárodná spolupráca. Alokovaná čiastka projektu bola vo výške 287 580 eur a financovaná zo 75% z fondu pre vnútornú bezpečnosť (EÚ) a 25% zo štátneho rozpočtu. Vyššie uvedený projekt bol ukončený k decembru 2023. Výstupom zo spomínaného projektu je vybudovanie a zariadenie dvoch špecializovaných výsluchových miestností technicky a architektonicky prispôbené na výsluch obzvlášť zraniteľných obetí, zlepšenie jazykových znalostí príslušníkov NJBPNM, zlepšenie spolupráce s partnerskými zložkami Nemecka a Srbska, ako aj technické vybavenie pre odhaľovanie OSĽ pre príslušníkov NJBPNM.

Z dôvodu zmeny bezpečnostnej situácie v Európe vyvolanej vojnovým konfliktom na Ukrajine, ktorý viedol k masívnejšej prítomnosti skupiny obyvateľstva iného štátu na území SR, v priebehu roka 2022 MV SR požiadalo o zmenu rozhodnutia o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, žiadosť bola schválená, na základe čoho boli predĺžené vybrané aktivity národného projektu⁴ s ukončením realizácie v mesiaci december 2023. V rámci predĺženia národného projektu je od augusta 2022 v dôsledku vojnového konfliktu na Ukrajine činnosť informačných kancelárií špecializovaná aj na obeť z radov občanov iných krajín na území SR, vrátane obetí OSĽ. Pre obdobie realizácie bol rozpočet národného projektu pre obdobie august 2022 až december 2023 navýšený o 1 308 800,92 eur.

V roku 2023 MV SR participovalo na výskumnom projekte „Komplexní přístup k prevenci a potírání obchodování s dětmi“. Projekt je realizovaný Ministerstvom vnútra Českej republiky a konzorciom inštitúcií ACCENDO – Centrum pre vedu a výzkum, z.ú. a Karlovou univerzitou. Cieľom projektu je zaistenie komplexného prístupu k prevencii a boj proti obchodovaniu s deťmi prostredníctvom odbornej štúdie a vytvoreniu metodiky identifikácie a poskytovania pomoci deťom obetiam, vzdelávacieho programu a typového preventívneho projektu. Projekt v roku 2023 nebol ukončený.

Modus operandi páchatel'ov sa pri osobách identifikovaných v roku 2023 výrazne neodlišuje v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, nepriinesol ani masívny presun aktivít páchatel'ov do online priestoru, aj keď je možné tvrdiť, že sa vyskytli prípady, v rámci ktorých obeť boli zlákané nie osobným kontaktom, ale prostredníctvom sociálnych sietí. Táto forma nábora však nie je majoritná. Vo väčšine prípadov je nábor realizovaný osobným kontaktom, tak ako tomu bolo aj v minulosti. Páchatelia však čoraz viac využívajú online priestor na

---

⁴ Pozn. národného projektu z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa s názvom „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“.

zdieľanie ponuky a hľadanie klientov. V porovnaní s rokom 2022 sme zaznamenali v roku 2023 znížený počet identifikovaných obetí.

V súvislosti s výzvami, ktorým slovenské orgány čelili aj v roku 2023, uvádzame tie najdôležitejšie, ktorým je potrebné intenzívne venovať pozornosť v nadchádzajúcom období:

1. Zjednotenie a formalizovanie postupov štruktúr zapojených do procesu referovania obetí v rámci Národného referenčného mechanizmu (NRM) pri zachovaní promptnosti postupovania na podporné systémy pri dôslednom uplatňovaní systému nediskriminácie. Zohľadnenie zmien v rámci európskeho referenčného mechanizmu s presahom do referenčného mechanizmu Slovenskej republiky.
2. Harmonizovanie a formalizovanie postupov štruktúr zapojených do referovania obetí pri dôslednom uplatňovaní princípu nediskriminácie na podporné systémy.
3. Úprava legislatívy za účelom adekvátneho a spravodlivého postihovania páchatel'ov zvýšením výšky trestnej sadzby základnej skutkovej podstaty a kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu obchodovania s ľuďmi s cieľom minimalizácie ukladania podmienených trestov odňatia slobody prostredníctvom využívania možností mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody, ako aj vytvorenie možností efektívnej kompenzácie obetí.
4. Prijatie legislatívnych opatrení zameraných na zníženie dopytu po službách obetí všetkých foriem vykorisťovania pri ich vedomom využívaní.
5. Zlepšiť identifikáciu obetí medzi cudzími štátnymi príslušníkmi, ktoré môžu byť zachytené na tranzite alebo sa nachádzajú na území SR v rôznych legálnych alebo nelegálnych situáciách.
6. Dôsledné aplikovanie inštitútov trestného práva s cieľom uloženia adekvátneho trestu pre páchatel'a v primeranej výške.
7. Hľadanie riešení na zamedzenie zastretia pracovnoprávneho vzťahu, ako aj riešení ako postihovať subjekty, ktoré vykonávajú sprostredkovanie zamestnania za úhradu a agentúr dočasného zamestnávania, pri ich úmyselnom zneužívaní klientov.

1.1 Modus operandi

Formálne aj neformálne identifikovaných obetí za rok 2023 bolo 44, z toho 39 bolo formálne identifikovaných NJBPNM (z toho 6 obetí bolo zaradených do programu pomoci) a 5 neformálne identifikovaných a zaradených do programu pomoci. Podkapitola 1.1 sa venuje obetiam formálne identifikovaných NJBPNM. K obetiam zaradeným do programu pomoci je venovaná kapitola 2. a okrajovo aj podkapitola 1.3.

Sumarizáciou informácií od NJBPNM boli vytvorené popisy páchania trestného činu OSĽ. Ako najvýznamnejšiu zmenu v trendoch v oblasti predmetnej trestnej činnosti za rok 2023 NJBPNM hodnotí z dát, ktorými disponuje, veľký nárast a podiel detských obetí z celkového počtu identifikovaných obetí, kedy z 39 identifikovaných obetí bolo až 21 deťmi, čo predstavuje

až 53% podiel. Najčastejšou formou vykorisťovania, ako je už dlhoročným trendom, ostáva a vo veľkej miere aj prevyšuje iné formy vykorisťovania, je sexuálne vykorisťovanie, ktoré predstavuje aj najdominantnejšiu formu vykorisťovania u detských obetí. Iba jedna detská obeť bola vykorisťovaná na nútené žobranie a jedna bola okrem sexuálneho vykorisťovania zneužitá aj na páchanie trestnej činnosti.

1.1.1 Sexuálne vykorisťovanie

Sexuálne vykorisťovanie predstavovalo v roku 2023 najdominantnejšiu formu vykorisťovania v rámci identifikovaných obetí OSĽ. Obete sexuálneho vykorisťovania boli v roku 2023 vykorisťované hlavne na Slovensku, iba v dvoch vyšetrovaných prípadoch dochádzalo k vykorisťovaniu obetí v zahraničí, a to konkrétne v Českej republike a vo Švajčiarsku. Sexuálne vykorisťovanie je zároveň dlhodobo aj najčastejšou formou zneužívania detských obetí, pričom ich podiel z celkového počtu identifikovaných obetí sexuálneho vykorisťovania sa v roku 2023 zvýšil až na 65%, čo predstavuje veľmi výrazný nárast v porovnaní s predchádzajúcim rokom (t.j. 36% v roku 2022).

V roku 2023 bolo začaté vyšetrovanie pre trestný čin OSĽ, kde účelom bolo sexuálne vykorisťovanie spolu v 12 prípadoch, v rámci ktorých bolo vykorisťovaných spolu 29 obetí, z ktorých 19 obetí boli deťmi vo veku 9 - 16 rokov. Obete sexuálneho vykorisťovania tvorili najmä ženy (26 obetí), 3 obeť boli mužmi. Dve trestné stíhania boli v roku 2023 prevzaté z odborov kriminálnej polície, kde boli vedené pre trestný čin kupliarstva a ohrozenie mravnej výchovy mládeže a následne boli prekvalifikované na trestný čin OSĽ. V troch prípadoch bolo v roku 2023 vznesené aj obvinenie zodpovedným páchatelom.

Rovnako boli v roku 2023 vyšetrované aj dva prípady, kde bol účel vykorisťovania kombinovaný, v prvom prípade sa jednalo o kombináciu sexuálneho vykorisťovania a nútenej kriminality s miestom vykorisťovania na Slovensku, v druhom prípade o kombináciu sexuálneho vykorisťovania a núteného žobrania, kde miestom vykorisťovania bolo Slovensko a Taliansko.

Páchatelia v prípadoch OSĽ za účelom sexuálneho vykorisťovania zneužívali najmä nepriaznivú finančnú situáciu obetí, častokrát aj ich drogovú závislosť a následne ich hrozbou násilia ako aj násilím, či podávaním alkoholických nápojov, alebo podávaním omamných a psychotropných látok nútili k výkonu sexuálnych služieb, pričom **klienti boli zabezpečovaní aj prostredníctvom sociálnych sietí (Pokec.sk, Azet.sk, Facebook) a aplikácie Messenger**. K poskytovaniu sexuálnych služieb dochádzalo najmä v bytoch páchatelov a v motorových vozidlách klientov. V prípadoch, kde boli páchatelmi samotní rodičia obetí, títo zneužili najmä svoje postavenie, odkázanosť a podriadenosť svojich detí, častokrát sa však neštítali ani použitia násilia bitím, ťahaním za vlasy alebo hrozby násilia. V jednom prípade boli obeť zlákané na výhodnú prácu do Českej republiky, kde dobrovoľne vycestovali a následne ich páchatelia prinútili pod hroznou použitia násilia, ako aj násilím k výkonu prostitúcie na ulici. V jednom z prípadov boli obeťami traja súrodenci, chlapci vo veku 9, 10 a 11 rokov, ktorých ešte v roku 2015 im blízke osoby prostredníctvom ďalších doposiaľ nestotožnených osôb prepravili do Švajčiarska, kde boli maloletí predávaní za účelom poskytovania sexuálnych služieb a zároveň boli vyhotovované obrazovo-zvukové záznamy zachytávajúce obnažené časti tiel maloletých, pričom platby od klientov smerovali na Slovensko.

Len pri sexuálnom vykorisťovaní boli detegované ako prostriedky kontaktu sociálne siete, ktoré sú však vo väčšej miere využívané nie tak na lákanie obetí, ale na ponúkanie služieb obetí a lákanie klientov. Pri ostatných formách vykorisťovania neboli využívané online platformy na komunikáciu a lákanie obetí, či klientov.

1.1.2 Pracovné vykorisťovanie

Pracovné vykorisťovanie bolo najčastejšou formou vykorisťovania identifikovaných obetí v roku 2022, tento trend sa však nepotvrdil v roku 2023, kedy boli identifikované iba 4 nové obeť v rámci dvoch začatých vyšetrovaní pre spáchanie zločinu OSĽ. Miestom vykorisťovania v oboch prípadoch bol iný členský štát EÚ, konkrétne Nemecko a Holandsko.

V prvom prípade s miestom vykorisťovania v Nemecku zlákal 25 ročnú ženu jej priateľ pod zámienkou lepšieho života a práce, následne poškodenej zabezpečil prácu v hoteli, založil jej účet v banke, pričom kartu od účtu si ponechal, ako jej doklad totožnosti, ktorý jej odcudzil. Obeti poskytoval len stravu a bývanie, obmedzoval ju na osobnej slobode a z bytu nemohla vôbec vychádzať, vozil ju len do práce a z práce. Zároveň obeť mala zamedzený prístup k telefónu a ku kontaktu s príbuznými, bola nútená pod vyhrážkami voči jej osobe ako aj voči jej blízkym, ako aj fyzickým násilím spočívajúcim v bití, trhaní za vlasy a vláčení po zemi pracovať v hoteli ako aj v byte páchateľových rodičov, pričom sa obeť v nestráženej chvíli podarilo ujsť a vrátiť sa na Slovensko.

V druhom prípade boli traja slovenskí občania, muži vo veku 18, 18 a 31 rokov zlákaní v rómskom osídlení na východnom Slovensku za zneužitia ich zlej sociálnej a finančnej situácie na finančne výhodnú prácu do Holandska, kde boli prevezení na osobných motorových vozidlách, ubytovaní v nezariadenej izbe bytového domu, kde prespávali na zemi. Páchatelia im zabezpečili prácu na rôznych pozíciách, pričom finančná odmena za nimi vykonanú prácu bola vyplácaná na bankové účty páchateľov, ktorí si ju ponechávali v plnej výške.

Pri pracovnom vykorisťovaní prevláda v rámci náboru osobný kontakt obeť a páchateľa, ktorý ponúka zlepšenie životných podmienok obeť.

1.1.3 Nútené žobranie

V roku 2023 evidujeme tri nové prípady núteného žobrania. V dvoch prípadoch bolo miestom vykorisťovania Slovensko a v jednom prípade bola obeť vykorisťovaná v Taliansku.

V prvom prípade je obeťou len 12 ročný chlapec, ktorého bezbrannosť zneužila vlastná matka a nútila ho hoci aj s jeho súhlasom k žobraní pred obchodným domom v meste Rimavská Sobota, pričom ho matka pri žobraní kontrolovala. Náhodne okoloidúci sociálny pracovník upozornil matku na protiprávnosť jej konania a žobranie maloletého bolo ukončené až príchodom hliadky mestskej polície.

V druhom prípade bol 31 ročný muž páchateľom, pravdepodobne s použitím hrozby násillia, alebo inej ťažkej ujmy, zlákaný do talianskeho mesta Bergamo, kde bol pod psychickým nátlakom nútený páchateľom k žobraníu.

Obeťou v treťom prípade OSĽ za účelom núteného žobrania bola 19 ročná občianska Moldavska, ktorú páchateľ pod zámienkou zabezpečenia práce v Poľsku zlákal do mesta Nowy Targ, kde sa starala v páchateľovej domácnosti o jeho mladšie sestry a asi po mesiaci ju naložil

do auta a previezol ju na územie Slovenska, kde ju vysadil pred obchodným domom a pod vyhrážkami privolania polície, hrozbami zabitia jej a príslušníkov jej rodiny ju nútil k žobraníu. Za účelom výkonu žobrania bola obeť na územie Slovenska pravidelne vozená páchatel'om. Všetky nažobrané peniaze jej boli odoberané. Pre zabránenia úteku jej boli odobrané aj osobné doklady a pravidelne kontrolovaný mobilný telefón. Obeť bola na miestach výkonu žobrania kontrolovaná obchodníkom. OSĽ bolo ukončené až kontrolou poškodenej príslušníkmi PZ, ktorí po zistení, že poškodená nemá pri sebe žiadne doklady, túto odovzdali cudzineckej polícii a následne bola poškodená identifikovaná ako obeť OSĽ.

1.1.4 Nútený sobáš

V rámci modus operandi nútených sobášov ako formy OSĽ rozlišujeme nútený sobáš dospelých žien za účelom legalizácie pobytu štátnym príslušníkom tretích krajín v EÚ a nútené sobáše detí. Tieto dve formy nútených sobášov majú odlišnú motiváciu aj priebeh.

V roku 2023 bola identifikovaná iba jedna obeť OSĽ za účelom núteného sobáša, ktorú páchatelia po tom, čo sa s dvojročnou dcérou v pokročilom štádiu tehotenstva ocitla na ulici zlákali na bývanie do ich domu, poskytli jej ubytovanie a stravu a hneď na druhý deň jej oznámili, že sa vydá za tureckého občana, s čím poškodená nakoniec z dôvodu nedostatku financií a života bez obydlija súhlasila. Spoločne s páchatel'mi boli na obecnom úrade podať žiadosť o uzavretie manželstva, následne si to však poškodená rozmyslela a so sobášom nesúhlasila, načo ju páchatelia zamkli v byte, strážili ju aby neušla, zobrali jej bankomatovú kartu a správali sa k nej agresívne. Poškodenej sa v nestráženej chvíli podarilo ujsť a bola na obecnom úrade plánovaný termín sobáša zrušiť. Poškodená bola následne telefonicky kontaktovaná páchatel'mi, ktorí ju vyhrážkami zabitím a psychickým násilím donútili k opätovnému súhlasu s uzavretím manželstva, ku ktorému napokon po intervencii pracovníčok úradu a obecnej polície nedošlo.

Vo vyššie uvedenom prípade vzniesol vyšetrovateľ NJBPNM obvinenie spolu 3 páchatel'om, dvom občanom SR a 1 občanovi Turecka a vyšetrovanie bolo v roku 2023 aj ukončené návrhom na podanie obžaloby na osoby páchatel'ov.

1.2 Páchatelia, organizované skupiny, finančné vyšetrovanie

NJBPNM ako útvar PZ špecializovaný na operatívne vyhľadávanie, preverovanie a vyšetrovanie trestnej činnosti OSĽ začala v roku 2023 trestné stíhanie pre spáchanie zločinu OSĽ podľa § 179 Trestného zákona v 20 prípadoch, čo predstavuje pokles v porovnaní s rokom 2022 (25 prípadov). Vyšetrovateľmi NJBPNM bolo v roku 2023 vznesené obvinenie spolu 18 páchatel'om v rámci 12 prípadov, z toho bolo 9 mužov a 9 žien. Vekové rozpätie osôb, ktoré boli v roku 2023 obvinené z trestnej činnosti OSĽ bolo veľmi široké. V prípade 15 páchatel'ov sa jednalo o dospelé osoby vo veku 18 – 60 rokov, traja páchatelia boli mladistvými osobami (2 muži a 1 žena) vo veku 15 – 16 rokov.

Z hľadiska štátnej príslušnosti bolo 15 obvinených osôb slovenskej štátnej príslušnosti, 2 obvinení boli štátnymi príslušníkmi Turecka a 1 obvinený štátnym príslušníkom Pakistankej islamskej republiky.

Tabuľka č. 1
Prehľad vyšetrovaných prípadov a obvinených osôb - NJBPNM

Rok	Začaté trestné stíhanie – prípady	Vznesené obvinenie – prípady	Počet obvinených osôb		Štátna príslušnosť obvinených osôb
2023	20	12	18	9 mužov	15 slovenská
				9 žien	2 turecká 1 pakistanská

Páchatelia trestnej činnosti OSĽ obvinení v roku 2023 pochádzali z okresov Prešov (2 obvinení), Revúca (2 obvinení), Nové Zámky (2 obvinení) a po jednom obvinenom z okresov Košice-okolie, Trebišov, Kežmarok, Hlohovec, Šaľa, Rimavská Sobota, Komárno, Brezno a Malacky, 2 obvinení pochádzali z Turecka (obaja trvale bytom v Rakúsku) a 1 obvinený z Pakistanu (trvale bytom v Írsku).

Obvinené osoby páchali trestnú činnosť najmä ako jednotlivci (v 7 prípadoch), ako dvojica páchatel'ov (v 4 prípadoch) a ako trojica páchatel'ov (v 1 prípade). **Podiel mužských a ženských páchatel'ov bol v roku 2023 vyrovnaný, 9 obvinených bolo mužmi a 9 ženami.** Ženy boli páchatel'kami v prípadoch sexuálneho vykorisťovania (5 obvinených), núteného sobáša (2 obvinené), pracovného vykorisťovania (1 obvinená) a núteného žobrania (1 obvinená). Muži boli páchatel'mi v prípadoch sexuálneho vykorisťovania (6 obvinených), núteného sobáša (2 obvinení) a pracovného vykorisťovania (1 obvinený).

V roku 2023 bolo vyšetrovatel'mi NJBPNM **ukončené vyšetrovanie návrhom na podanie obžaloby** voči 10 obvineným osobám v 6 prípadoch OSĽ za účelom sexuálneho vykorisťovania, voči 7 páchatel'om v dvoch prípadoch OSĽ za účelom núteného sobáša a voči 2 obvineným v jednom prípade OSĽ za účelom pracovného vykorisťovania. Jeden prípad OSĽ za účelom sexuálneho vykorisťovania bol proti dvom obvineným ukončený **návrhom na konanie o dohode o vine a treste.**

Páchatelia, proti ktorým smerovalo obvinenie v roku 2023 **zneužívali najmä bezbrannosť obetí, alebo ich inak zraniteľné postavenie**, v ktorom sa nachádzali najmä vzhľadom na **zlé finančné pomery** z ktorých pochádzali, **používali na ich zlákanie lesť a k samotnému vykorisťovaniu hrozbu násilia vo forme fyzického či psychického násilia, vyhrážky ublížením na zdraví poškodeným, alebo ich rodinám, vyhrážanie sa násilím, alebo použitím fyzického násilia, zneužívajúc aj ich drogovú závislosť**, u detských obetí kde boli páchatel'mi vlastní rodičia títo **zneužívali najmä podriadenosť a odkázanosť obetí.** V roku 2023 nebol v rámci obvinených prípadov trestnej činnosti OSĽ vyšetrovaný žiaden prípad spáchaný organizovanou skupinou páchatel'ov.

V trestných veciach vedených vyšetrovatel'mi NJBPNM za zločin OSĽ bolo aj v roku 2023 v relevantných prípadoch vykonávané **finančné vyšetrovanie** spočívajúce v preverovaní majetkového profilu stíhaných osôb, zisťovaní prevodu finančných prostriedkov pochádzajúcich z páchania trestnej činnosti a výšky neoprávneného obohatenia sa z páchania trestnej činnosti, na základe ktorej bola kvalifikovaná skutková podstata trestného činu. Finančné vyšetrovanie je vykonávané v zmysle metodickéj pomôcky k finančnému

vyšetrowaniu vydanéj Prezídium PZ v septembri 2016, pričom spočíva v prevažnej miere v zasielaní žiadostí do bánk a rôznych subjektov v SR, ako napr. kataster nehnuteľností, depozitár cenných papierov, evidencie vozidiel, plavidiel a pod. Vo všeobecnosti však stále platí, že páchatelia trestnej činnosti OSĽ vyšetrowaní v rámci prípadov v SR zisky pochádzajúce z páchania tejto trestnej činnosti priebežne spotrebúvajú pre vlastnú potrebu, čiže nedochádza k hromadeniu finančných prostriedkov väčšieho objemu, ktoré by mohli byť v rámci trestného konania zaistené s následným uplatnením inštitútov zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov týkajúcich sa postihnutia majetku páchatel'a, resp. použité na páchanie iného druhu trestnej činnosti.

Zo štatistických údajov Generálnej prokuratúry SR⁵ vyplýva, že v roku 2023 bolo na úrovni prokuratúr **stíhaných 27 osôb, z toho 12 žien a 15 mužov**, čo predstavuje **mierny pokles** v porovnaní s rokom 2022, kedy bolo stíhaných celkom 34 osôb. Je však potrebné poznamenať, že **klesajúci počet stíhaných osôb sme zaznamenali aj v roku 2022** v porovnaní s rokom 2021. **Obžalovaných bolo 25 osôb, z toho bolo 12 žien a 13 mužov**, čo taktiež predstavuje pokles v porovnaní s rokom 2022, kedy bolo obžalovaných celkom 30 osôb. **Medzi obžalovanými boli aj osoby mladšie ako 18 rokov, konkrétne 1 dievča a 1 chlapec vo veku 16 až 18 rokov.** Veková štruktúra obžalovaných osôb je od 16 rokov veku, horná hranica nie je presne zadefinovaná, nakoľko v štatistických výstupoch Generálnej prokuratúry SR bola v roku 2023 obžalovaná aj osoba vo vekovej kategórii 61 a viac. Pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi Generálna prokuratúra SR eviduje 10 osôb ako recidivistov. Generálna prokuratúra SR eviduje len pohlavie a vek stíhaných osôb, nie však národnosť, ani účel vykorisťovania.

Tabuľka č. 2

Prehľad stíhaných a obžalovaných osôb – Generálna prokuratúra SR

rok	Počet stíhaných osôb		Počet obžalovaných osôb		Dohoda o vine a treste – počet osôb
2022	27	12 žien	25	12 žien	0
		15 mužov		13 mužov	

Ministerstvo spravodlivosti SR poskytlo národnému spravodajcovi oficiálne štatistické údaje k právoplatne ukončeným súdnym konaniam a počtu právoplatne odsúdených osôb za trestný čin OSĽ v roku 2023. Z týchto dát vyplýva, že v roku 2023 súdy SR vydali 17 rozhodnutí týkajúcich sa obchodovania s ľuďmi a za jeho spáchanie bolo odsúdených celkom 18 osôb a oslobodených 9 osôb. V porovnaní s rokom 2022 ide o nárast rozhodnutí takmer o 100 % (9 v roku 2022), ako aj počtu odsúdených (10 osôb v roku 2022) a oslobodených osôb (4 osoby v roku 2022) spod obžaloby. Pri 3 osobách bola vec vybavená zastavením. Konkrétne účely ani počet poškodených Ministerstvo spravodlivosti SR neeviduje. Ministerstvo spravodlivosti SR zverejňuje na svojom webovom sídle rozhodnutia súdov SR⁶, avšak **tento**

⁵ <https://www.genpro.gov.sk/statistiky/statisticky-prehľad-trestnej-a-netrestnej-cinnosti-za-rok-2023/>, stav k 19.03.2024

⁶ <https://www.justice.gov.sk/sudy-a-rozhodnutia/sudy/rozhodnutia/?pageNum=1&size=10>

system nie je v plnej miere súdmi naplňaný, a tak nebolo možné mať k dispozícii všetky rozhodnutia súdov SR za rok 2023. Štúdium verejne dostupných anonymizovaných rozhodnutí súdov SR prinieslo zistenia v oblasti uloženého trestu, ako aj účeloch vykorisťovania, o ktorých bolo v roku 2023 rozhodované. Z celkového počtu 30 osôb, ktorých sa rozhodnutiach súdov SR vydaných v roku 2023 týkali v procesnom postavení obžalovaných, bolo celkom 9 osôb (4 muži a 5 žien) oslobodených, pri 3 osobách (1 muž a 2 ženy) bola vec vybavená zastavením a v prípade 1 osoby súd upustil od uloženia súhrnného trestu, keďže trest uložený skorším právoplatným rozsudkom na 12 rokov nepodmienečne, považoval súd na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný. Ďalších 13 osobám bol uložený podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody prevažne aj s uložením probačného dohľadu, prípadne aj uložením zákazu kontaktu, zákazu priblíženia ku poškodeným. Len 4 osobám súd uložil trest odňatia slobody nepodmienečne. V jednom z dostupných rozsudkov sa súd zaoberal aj uložením povinnosti nahradiť poškodeným dvom ženám, ktoré boli sexuálne vykorisťované dvoma páchatel'mi, spôsobenú škodu (škodu na zdraví a morálnu škodu), a to vo výške 6944,40 eur jedným páchatel'om a 7062,50 eur druhým páchatel'om.

Konkrétne účely vykorisťovania ani počet poškodených Ministerstvo spravodlivosti SR štatisticky neeviduje, avšak z verejne prístupných anonymizovaných rozsudkov, ktoré boli zverejnené, bolo zistené, **že v odsudzujúcich rozsudkoch (12) súdy rozhodovali o prípadoch OSĽ za účelom sexuálneho vykorisťovania detí (dievčat), ale aj sexuálneho vykorisťovania dospelých žien, núteného sobáša detí a núteného sobáša dospelých, kde poškodenou bola dospelá žena.** Pri sexuálnom vykorisťovaní detí boli páchatel'mi osoby, ktoré boli pre deti blízke, ako napr. sestra dieťaťa, prípadne matka dieťaťa. V prípadoch OSĽ za účelom sexuálneho vykorisťovania dospelých žien páchatelia pri nábore lákali obeť do zahraničia za výhodne platenou prácou a zlepšením si životných podmienok. Vykorisťovatelia boli osoby pre obeť známe a blízke (ako napr. partner obeť). Pri OSĽ za účelom núteného sobáša detí boli páchatel'mi rodičia týchto detí.

Obeť však majú právo na odškodnenie od štátu v rozsahu a za podmienok stanovených v zákone č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o obetiach trestných činov“). Okrem nároku na náhradu škody na zdraví má v zmysle tohto zákona obeť nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu. Podľa informácií Ministerstva spravodlivosti SR bolo **v roku 2023 z tejto schémy vyplatené odškodné trom obetiam obchodovania v celkovej výške 9 537,- eur. Jednotlivé platby boli vo výške 3077,- eur, 3070,- eur a 3390,- eur.**

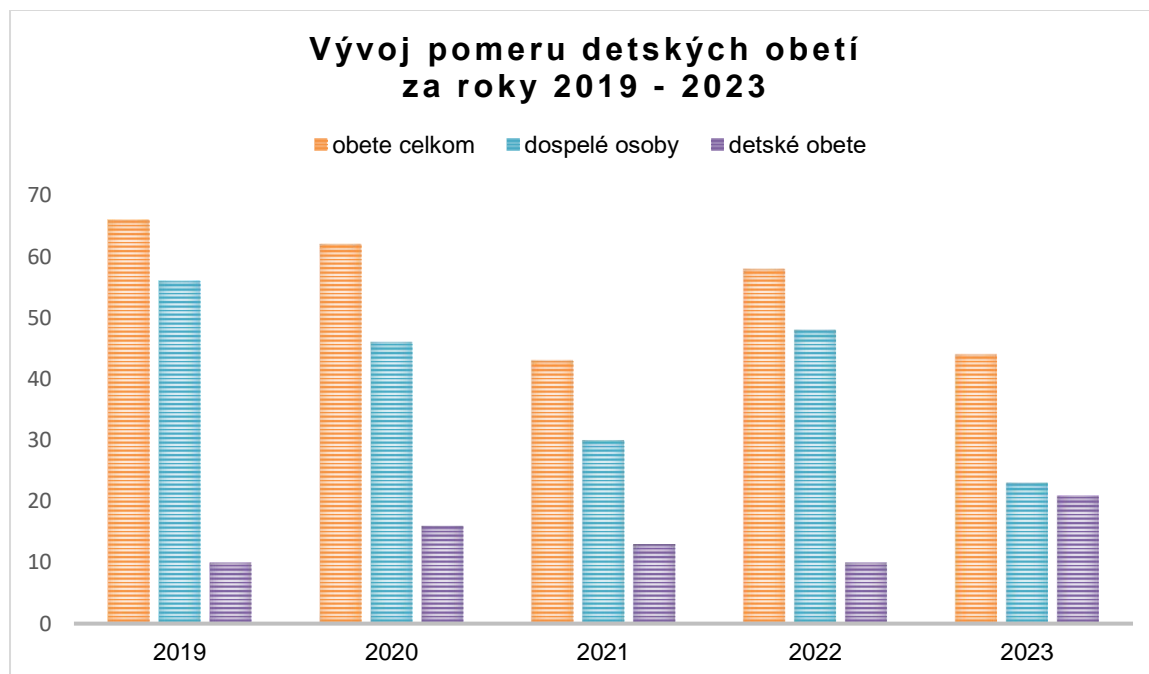
1.3 Obete

V roku 2023 bolo v SR identifikovaných spolu 44 obetí (z toho dve obeť ženského pohlavia boli zarátané dvakrát, nakoľko v roku 2023 boli identifikované ako poškodené v dvoch rôznych prípadoch sexuálneho vykorisťovania), čo predstavuje pokles oproti roku 2022, kedy bolo identifikovaných 58 obetí. Počtom identifikovaných obetí sme sa dostali na úroveň z roku 2021. Najmladšia obeť mala len 9 rokov (chlapec, sexuálne vykorisťovaný) a najstaršia 64 rokov (muž s podozrením na pracovné vykorisťovanie). Z celkového počtu identifikovaných obetí bolo 33 žien (z toho 17 detí) a 11 mužov (z toho 4 deti). Pomer detských obetí je za minulý rok,

s ohľadom na predchádzajúce roky, pomerne vysoký a predstavuje takmer $\frac{1}{2}$ identifikovaných obetí (t.j. celkom 21 detí a 23 dospelých obetí). V roku 2022 deti predstavovali $\frac{1}{6}$ z celkového počtu identifikovaných obetí.

Graf č. 2

Vek obetí sa eviduje k dátumu náboru obetí a nie k času ich identifikácie, t.j. **v čase začatia páchania skutku a nie v roku, keď obet' vstupuje do štatistického systému. Obetí, ktoré boli deťmi aj v čase náboru, aj v čase identifikácie bolo celkom 17 z pôvodných 21 obetí. Medzičasom 4 obete dosiahli plnoletosť, z toho 3 obete v roku 2023 dovърšili 18 rok veku.**

Najdlhší časový odstup od náboru obetí do identifikáciu, pri obetiach identifikovaných v roku 2023, predstavoval 9 rokov. Z dostupných dát je možné konštatovať, že najväčšie časové odstupy sa vyskytujú pri obetiach, ktoré boli sexuálne vykorisťované.

Z celkového počtu identifikovaných obetí bolo políciou formálne identifikovaných 39 osôb, z toho 9 mužov (z toho 4 deti) a 30 žien (z toho 17 detí). Možnosť vstupu do programu pomoci využilo celkom 11 obetí (z toho 4 muži a 7 žien), čo je o polovicu menej, ako tomu bolo vlani. Z celkového počtu zaradených obetí do programu pomoci bolo 6 obetí (z toho 2 deti) formálne identifikovaných políciou.

Obete, ktoré vstupujú do programu pomoci, nemusia spolupracovať s políciou a spoluprácu si môžu premyslieť. Sú identifikované na základe dôvodného podozrenia, že sa stali obet'ami. Toto podozrenie zo spáchania OSĽ vychádza z identifikačnej schémy, nie z posúdenia orgánov činných v trestnom konaní (OČTK).

Tabuľka č. 3
Prehľad identifikovaných a formálne identifikovaných obetí

Rok	Celkový počet identifikovaných obetí		Pôvod identifikovaných obetí	FORMÁLNE identifikované obeť	
2023	44	11 mužov z toho 4 deti	SR (41) Bulharsko (2) Moldavsko (1)	39	9 mužov z toho 4 deti
		33 žien z toho 17 detí			30 žien z toho 17 detí

Takmer všetky identifikované obeť za rok 2023 boli občania SR. Štatisticky sme zaznamenali len tri zahraničné obeť pochádzajúce z Moldavska a Bulharska. Evidujeme aj osoby, ktoré sa narodili mimo územia SR (Spojené kráľovstvo a Česká republika), avšak ide o občanov SR. Pri zahraničných obetiach ide o jednu obeť ženského pohlavia z Moldavska, ktorá bola zneužívaná na nútené žobranie a bola aj zaradená do programu pomoci, aj formálne identifikovaná políciou ako obeť OSĽ. Dve osoby, muž a žena, štátni príslušníci Bulharska, boli na Slovensku pracovne vykorisťovaní. Tieto dve osoby boli zaradené do programu pomoci, avšak v roku 2023 neboli formálne identifikovaní políciou. Formálna identifikácia obetí zaradených do programu pomoci môže presahovať z roka na rok. Napríklad v roku 2022 bola jedna ženská obeť zaradená do programu pomoci a v roku 2023 formálne identifikovaná políciou, a teda je štatisticky zarátaná aj v roku 2023, avšak už ako formálne identifikovaná obeť.

Z hľadiska počtu obetí bol v roku 2023 najčastejším účelom zneužívania sexuálne vykorisťovanie, čo je zmena v porovnaní s rokom 2022, kedy prevažovala nútená práca. Celkom 33 obetí bolo vykorisťovaných za účelom poskytovania sexuálnych služieb, pričom v 3 prípadoch nastala kombinácia sexuálneho vykorisťovania a núteného žobrania (2) a sexuálneho vykorisťovania a núteného páchania trestnej činnosti (1). Muži boli sexuálne vykorisťovaní v 4 prípadoch (z toho 3 deti) a ženy boli sexuálne vykorisťované v 29 prípadoch (z toho 17 detí). V rámci sexuálneho vykorisťovania evidujeme v roku 2023 dve obeť ženského pohlavia, ktoré boli štatisticky zarátané dvakrát, nakoľko boli v roku 2023 formálne identifikované ako obeť sexuálneho vykorisťovania v dvoch rozdielnych prípadoch. Jedna z týchto obetí bola dieťaťom v čase náboru. Obe obeť boli slovenskej štátnej príslušnosti vykorisťované na Slovensku.

Vykorisťovanie za účelom nútenej práce sme v roku 2023 detegovali v 7 prípadoch (5 mužov a 2 ženy), OSĽ za účelom núteného sobáša v 1 prípade (1 žena), nútené žobranie v 5 prípadoch (2 muži, z toho 1 dieťa a 3 dospelé ženy). Pri zneužívaní ženských obetí na nútené žobranie evidujeme kombináciu s vyššie uvedeným sexuálnym vykorisťovaním v 2 prípadoch. Vykorisťovanie za účelom núteného páchania trestnej činnosti bolo v roku 2023 zachytené v kombinácii so sexuálnym vykorisťovaním 1 detskej obeť ženského pohlavia.

V roku 2023 nastala **zmena trendu**, čo sa týka **vnútroštátneho vykorisťovania**, kde nábor aj vykorisťovanie prebieha v rámci SR. Za ostatných 5 rokov to predstavovalo 1/3

všetkých identifikovaných obetí, ktoré boli aj naborované aj vykorisťované na území SR. V roku 2023 figuruje SR ako krajina vykorisťovania v 32 prípadoch, z toho v 3 prípadoch je to cieľová krajina pre zahraničné obeť, čo znamená, že v 29 prípadoch je SR krajinou pôvodu aj krajinou vykorisťovania, čo predstavuje bezmála 66% z celkového počtu identifikovaných obetí. Z celkového počtu obetí, ktoré uviedli SR ako krajinu vykorisťovania (32) nastala v troch prípadoch kombinácia krajín vykorisťovania, a to v prvom prípade kombinácia SR a Talianska, kde bola dospelá žena vykorisťovaná sexuálne a za účelom núteného žobrania. V druhom prípade figuruje kombinácia SR a Rakúska, kde bola ženská detská obeť sexuálne vykorisťovaná. Tretí prípad predstavoval vykorisťovanie ženskej obeť za účelom núteného žobrania s krajinou vykorisťovania uvedenou ako SR a Poľská republika (ďalej len „Poľsko“).

Ku krajinám, kde boli obeť identifikované v roku 2023, vykorisťované patrí okrem SR (32) aj Švajčiarsko (3), Holandsko (3), Česká republika (2), Taliansko (2, z toho v 1 prípade nastala už spomínaná kombinácia krajín vykorisťovania so SR), Nemecko (1), Rakúsko (1 prípad, vyššie uvedený, kde nastala kombinácia krajín vykorisťovania, SR a Rakúska), Írsko (1), Poľsko (1 prípad spomínanej kombinácie krajín SR a Poľska) a Spojené kráľovstvo (1).

Vyššie uvedené popiera doterajší trend, kedy občania SR vo väčšine prípadov boli vykorisťovaní v zahraničí. **Dáta identifikovaných obetí v roku 2023 definujú SR prioritne ako krajinu vykorisťovania (32) a v menšej miere ako zdrojovú krajinu (14 z toho v 2 prípadoch nastala kombinácia krajín a SR je aj jednou z cieľových krajín).**

Tabuľka č. 4
Krajina vykorisťovania obetí

Cieľová krajina	Počet obetí	
SR	32	3 muži (z toho 1 dieťa)
		29 žien (z toho 17 detí)
Švajčiarsko	3 muži (deti)	
Holandsko	3 muži	
Česká republika	2 ženy	
Taliansko	2	1 muž
		1 žena
Nemecko	1 žena	
Rakúsko	1 žena (dieťa)	
Írsko	1 žena	
Poľsko	1 žena	
Spojené kráľovstvo	1 muž	

Z pohľadu vyšetrovania prípadov OSĽ hodnotíme vplyv Brexitu ako výrazný, nakoľko došlo k citelnému poklesu (rovnako aj v roku 2022) nových obetí vykorisťovaných v tejto krajine. V roku 2023 nebol vyšetrovaný nový prípad OSĽ s miestom vykorisťovania v Spojenom kráľovstve, evidujeme len jednu dospelú obeť mužského pohlavia, ktorá bola vykorisťovaná za účelom nútenej práce v Spojenom kráľovstve a prejavila záujem o vstup do programu pomoci.

Výsluchy obetí OSĽ ako obzvlášť zraniteľných obetí boli vyšetrovateľmi NJBPNM aj v roku 2023 vykonávané za použitia technických prostriedkov na zaznamenávanie obrazu a zvuku, pričom takýmto spôsobom bolo zrealizovaných spolu 51 výsluchov. Účelom takto realizovaných výsluchov je najmä zabránenie sekundárnej viktimizácie obetí ich opakovanými výsluchmi. Všetky detské obeť boli oznámené orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“) za účelom posúdenia situácie detských obetí a realizácie opatrení v súlade s najlepším záujmom dieťaťa.

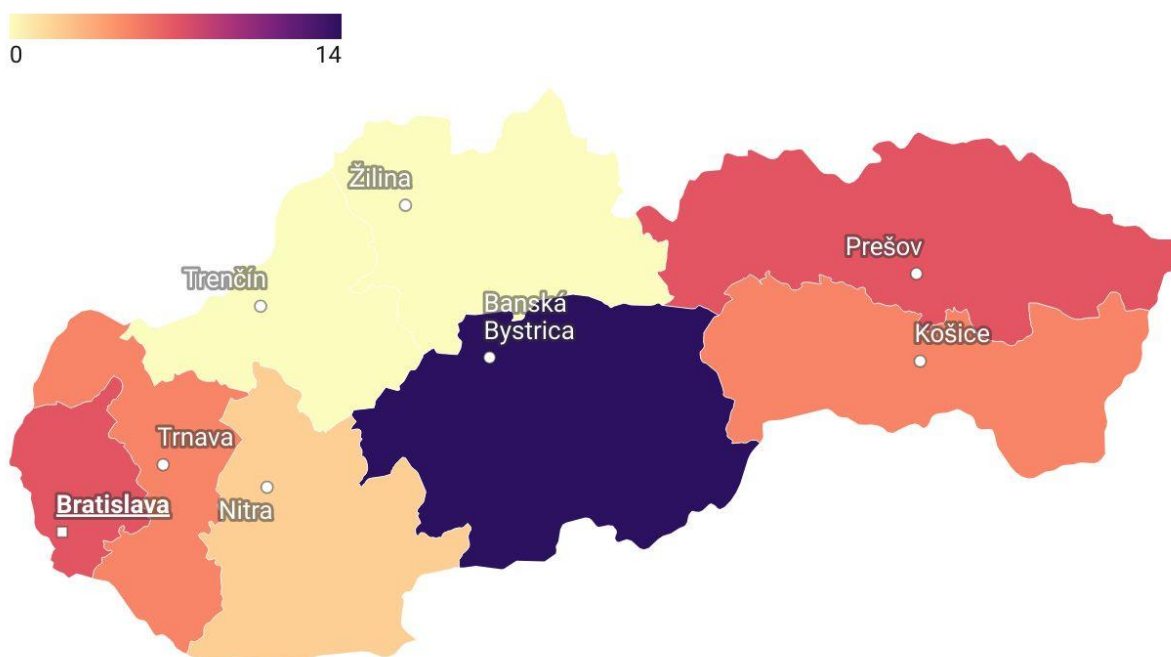
Od roku 2019 až do roku 2021 bol z hľadiska pôvodu obetí najdominantnejší Košický kraj. V roku 2022 nastala zmena a najviac obetí pochádzalo z Prešovského kraja (18 a z toho 12 mužov a 6 žien). **Zmena nastala aj v roku 2023, kedy z celkového počtu identifikovaných obetí pochádzalo až 32 % z Banskobystrického kraja.** Z celkového počtu obetí pochádzajúcich z tohto kraja bola **väčšina deťmi v čase náboru (zo 14 obetí 8 detí)** a všetky obeť boli zneužívané za účelom sexuálneho vykorisťovania (z toho v 1 prípade nastala kombinácia sexuálneho vykorisťovania a núteného žobrania). **Nasledoval Bratislavský kraj a Prešovský kraj, ktoré mali počtom rovnaké zastúpenie obetí.** V prípade Bratislavského kraja zo 7 identifikovaných obetí bolo 5 detí a z Prešovského kraja zo 7 obetí boli 4 detmi. Obete pochádzajúce z Bratislavského kraja boli vykorisťované pracovne (1), sexuálne (5) a v jednom prípade nastala aj kombinácia sexuálneho vykorisťovania a núteného žobrania. Detské obeť (4) z Prešovského kraja boli zneužívané sexuálne a dospelé obeť (3) boli vykorisťované pracovne. Obetí z **Trnavského kraja a Košického kraja** bolo taktiež rovnako. Z 5 obetí z Trnavského kraja boli 2 deti a z Košického kraja z 5 obetí bolo 1 dieťa. Obete pôvodom z Trnavského kraja boli všetky sexuálne vykorisťované a obeť pôvodom z Košického kraja boli v 4 prípadoch sexuálne vykorisťované a v 1 prípade pracovne. **Najmenej obetí pochádzalo z Nitrianskeho kraja,** ktorý v predchádzajúcich rokoch mal vyššie zastúpenie. V roku 2023 bolo medzi identifikovanými obeťami len 2 obeť pôvodom z Nitrianskeho kraja, a z toho jedno dieťa sexuálne vykorisťované kombinácii s nútenou kriminalitou a jedna dospelá obeť vykorisťovaná za účelom núteného sobáša). Trenčiansky kraj a Žilinský kraj nemali zastúpenie pri identifikovaných obeťiach v roku 2023. V roku 2023 boli identifikované aj **tri obeť pôvodom zo zahraničia.** Jedna obeť pochádzala z krajiny mimo EÚ (Moldavsko) a bola vykorisťovaná za účelom núteného žobrania a dve obeť pracovne vykorisťované na Slovensku pochádzali z členskej krajiny EÚ (Bulharska).

Zastupiteľské úrady SR v zahraničí spolupracujú s poskytovateľom služieb, ktorý zabezpečuje asistované dobrovoľné návraty, a ktorým bola v roku 2023 Slovenská katolícka charita (ďalej len „SKCH“).

Graf č. 3

Kraj pôvodu obetí

Pôvod slovenských obetí identifikovaných v roku 2023

Mapa: Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality odboru prevencie kriminality Ministerstva vnútra Slovenskej republiky • Vytvorené pomocou Datawrapper

1.3.1 Možnosti pomoci pre obeť

Významným inštitucionálnym zabezpečením pomoci pre obeť je najmä špecializovaný program pomoci pod gesciou MV SR, ktorý je špecificky zameraný a poskytované služby sú prispôbené pre túto skupinu obetí. Vstup obetí do programu pomoci je dobrovoľný. Základnými cieľmi tohto programu je stabilizácia osoby po prežitej traume a snaha o opätovné zaradenie do bežného života. V súlade so stanovenými cieľmi sa obetiam poskytujú podporné služby a zabezpečujú procesy reintegrácie/integrácie obetí do spoločnosti, pričom obeť je motivovaná spolupracovať s OČTK. V prípade, ak sa obeť nerozhodne k spolupráci s OČTK, nevyhnutná krízová a krízová starostlivosť sa jej poskytuje v súlade s princípom nediskriminácie. Každá služba v rámci programu pomoci je obeti trpezlivo vysvetlená a vykonáva sa len po udelenom súhlase obeť. Slovenským a zahraničným obetiam, ktoré vstúpia do programu pomoci, je možné poskytnúť krytie zdravotnej starostlivosti, ktoré iné mechanizmy pomoci v SR neumožňujú. V prípade vstupu detských obetí do programu pomoci sú postupy upravené v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. O vstupe dieťaťa do programu pomoci však rozhoduje zákonný zástupca. Vyhodnotenie poskytnutej pomoci obetiam, ktoré vstúpili v roku 2023 do programu pomoci, ako aj prehľad o zaradených obetiam, uvádzame podrobne v kapitole 2.

V prípade, že obeť sa rozhodne spolupracovať s OČTK a sú s ňou vykonávané úkony v trestnom konaní, pred prvým úkonom vyšetrovateľ v zmysle interných postupov zabezpečí, aby obeť bola priamo zo strany poskytovateľa služieb programu pomoci informovaná o programe pomoci.

Ďalšou možnosťou pre obeť je využitie služieb informačných kancelárií. Na základe identifikovaných potrieb každého individuálneho prípadu pracovníci sprostredkujú klientom poskytnutie služieb a poradenstva. S požiadavkou o pomoc v súvislosti s OSĽ sa na informačné kancelárie v roku 2023 obrátilo 9 klientov (4 muži a 5 ženy), z celkového počtu 1007 klientov za rok 2023, čo predstavuje 1,1%. Títo 9 klienti (z toho 2 osoby ukrajinskej štátnej príslušnosti), ktorí sa obrátili na informačné kancelárie boli potenciálne obeť, alebo zdroje informácií. Informačné kancelárie poskytli klientom informácie a nasmerovali ich na odbornú pomoc poskytovanú relevantnými inštitúciami (SKCH, PZ, ÚPSVR).

Obeť sa môžu obrátiť aj na akreditované subjekty poskytujúce pomoc obetiam trestných činov podľa zákona o obetiach trestných činov. V zmysle tohto zákona OČTK (policajt, prokurátor) a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti informujú obeť o existencii subjektov poskytujúcich pomoc a ich kontaktných údajoch. Akreditované subjekty poskytujú buď všeobecnú odbornú pomoc všetkým obetiam alebo špecializovanú odbornú pomoc so zameraním sa na určitý okruh obetí (napr. domáce násilie, deti). Obete obchodovania sú v zmysle zákona o obetiach trestných činov považované za obzvlášť zraniteľné obeť s právom na poskytnutie **špecializovanej odbornej pomoci**. Táto schéma pomoci je v gescii Ministerstva spravodlivosti SR. V prípade špecializácie subjektu na tento okruh obetí je možné im poskytnúť špecializovanú odbornú pomoc, ktorá zahŕňa napr. poskytnutie a vysvetlenie všetkých informácií v zmysle zákona o obetiach trestných činov, právnu pomoc, psychologickú pomoc, krízovú psychologickú intervenciu, vyhodnotenie hrozby nebezpečenstva ohrozenia života alebo zdravia, sprostredkovanie poskytovania sociálnych služieb v zariadení núdzového bývania a špecializovaného sociálneho poradenstva.

2. PROGRAM PODPORY A OCHRANY OBETÍ

V prípade, že existuje podozrenie, že osoba sa mohla stať obeťou obchodovania, môže sa dobrovoľne rozhodnúť vstúpiť do programu pomoci, z ktorého je možné zabezpečiť služby, ktoré obeť vzhľadom na svoju aktuálnu situáciu potrebuje. **Spolupráca s políciou nie je podmienkou vstupu obeť do programu pomoci**. Financovanie je realizované z rozpočtu MV SR a konkrétne služby sú poskytované zo strany mimovládnych organizácií (ďalej len „MVO“), s ktorými má MV SR uzatvorenú platnú a účinnú zmluvu. Gestorom tohto špecializovaného programu je IC. Rozsah služieb poskytovaných občanom SR, ako aj cudzincom, resp. osobám bez štátnej príslušnosti ako obetiam, sú stanovené v nariadení MV SR o zabezpečení programu pomoci a vychádzajú z medzinárodných štandardov, ako aj zo záväznej legislatívy EÚ. Komplexná starostlivosť obetiam je poskytovaná v zmysle princípu rovnosti a nediskriminácie s patričným ohľadom na individuálne potreby jednotlivých obetí, rešpektujúc ich základné ľudské práva.

Na základe analýzy údajov o obetiach, ktoré sa rozhodli vstúpiť do programu v roku 2023, možno povedať, že obeť sa vo väčšine prípadov vyznačujú nízkou, resp. nižšou vzdelanostnou úrovňou, pochádzajú z ekonomicky slabého prostredia a majú nedostatok potrebných informácií. Ako hlavný dôvod náchylnosti reagovať na podozrivé ponuky vnímame nepriaznivú ekonomickú a sociálnu situáciu, niekedy aj v spojení s látkovými závislosťami. Počas roka 2023 boli do programu pomoci zaradené **nielen dospelé osoby**, čo je možné vnímať ako pozitívnu zmenu trendu, kedy do programu pomoci boli v ostatných rokoch zaradované len dospelé osoby, ktoré prejavili záujem. Ako bolo uvedené vyššie, v prípade vstupu detských obetí do programu pomoci sú postupy upravené v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a o vstupe dieťaťa do programu pomoci rozhoduje zákonný zástupca. Vek obetí zaradených do programu pomoci sa pohyboval v pomerne širokom vekovom rozhraní, a to od 14 rokov do 64 rokov. V roku 2023 boli do programu pomoci zaradené nielen osoby, ktoré sú slovenskí občania, ale aj cudzinci, a to konkrétne z Moldavska a Bulharska. **Obet' z Moldavska, ako aj ďalších 5 obetí bolo aj formálne identifikovaných** políciou v roku 2023.

V priebehu roka 2023 sa poskytovala starostlivosť celkom 29 osobám, z toho bolo 18 obetí zaradeným v predchádzajúcich rokoch a 11 obetí bolo zaradených do programu pomoci v roku 2023. Počas roka 2023 bolo vyradených celkom 17 obetí (z toho 11 obetí, ktoré boli zaradené do programu pomoci pred rokom 2023 a 6 obetí, ktoré boli zaradené do programu pomoci počas roka 2023). K 31. decembru 2023 bolo v programe pomoci zaradených celkom **12 obetí a tieto obeť prešli do roku 2024.**

Poskytovanie odbornej pomoci a podpory obetiam zaradeným do programu pomoci je kontinuálne zmluvne zabezpečené do roku 2027, nakoľko MV SR v priebehu roka 2022 uskutočnilo výber poskytovateľov služieb obetiam v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Výstupom sú tri zmluvy o poskytovaní služieb, ktorých predmetom je poskytovanie pomoci a podpory obetiam, zabezpečenie prevádzky Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi 0800 800 818 (ďalej len „národná linka“) a realizácia prednávratovej asistencie a asistovaného dobrovoľného návratu obetí. V roku 2022 boli na financovanie MVO participujúcich na realizácii programu pomoci reálne vynaložené peňažné prostriedky v sume **246 282,18 eur** (prednávratová starostlivosť, asistovaný dobrovoľný návrat obetí, pomoc a podpora obetí, ako aj zabezpečenie prevádzky národnej linky). Na zabezpečenie realizácie programu pomoci a poskytovania služieb boli v roku 2023 reálne vynaložené finančné prostriedky v celkovej výške 195 732,27 eur, na asistované dobrovoľné návraty a prednávratovú asistenciu boli reálne vynaložené finančné prostriedky v celkovej výške 25.649,91 eur. Niektoré služby zdravotnej starostlivosti v programe pomoci sú hradené navyše z finančných prostriedkov verejného zdravotného poistenia. Rovnako sociálne zabezpečenie obeť je riešené z finančných prostriedkov štátu alebo vyšších územných celkov.

2.1 Podrobnejšia analýza obetí zaradených do programu pomoci

Do programu pomoci bolo v roku 2023 zaradených 11 osôb, čo predstavuje 50 % pokles oproti roku 2022, kedy do programu pomoci vstúpilo 22 obetí. Z celkového počtu zaradených osôb bolo 7 žien (64 %) a 4 mužov (36 %). Trend prevládajúcich mužských obetí

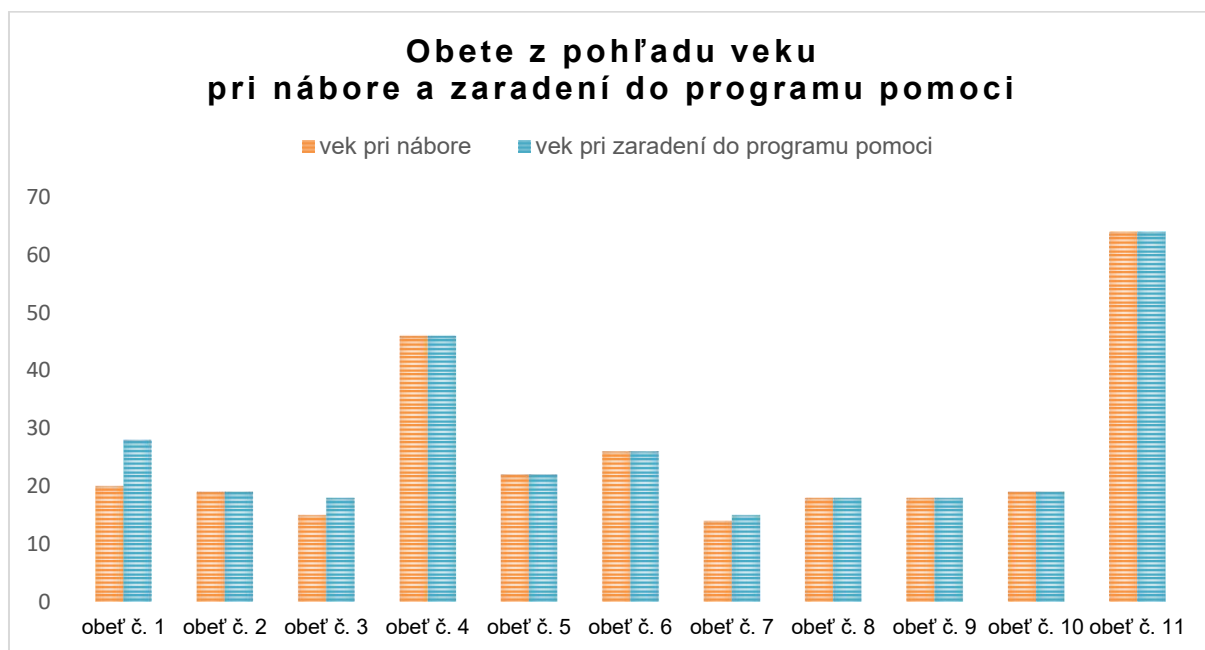
sme registrovali od roku 2015 do roku 2021, s výnimkou v roku 2019, kedy bolo do programu pomoci zaradených viac žien ako mužov. V roku 2020 nastala rovnováha medzi zaradenými osobami mužského a ženského pohlavia. V roku 2022 nastala opäť zmena v skladbe obetí s prevahou ženských obetí zaradených do programu pomoci, čo potvrdila aj skladba obetí za rok 2023.

Zmena v skladbe zaradených obetí do programu pomoci v roku 2023 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi nastala pri veku obetí. V roku 2023 vstúpili do programu pomoci aj dve osoby, ktoré v čase náboru mali menej ako 18 rokov. V jednom prípade obeť v čase náboru mala 15 rokov a v čase identifikácie a vstupu do programu už dosiahla plnoletosť, avšak s ohľadom na štatistické postupy bude táto osoba vnímaná a vykazovaná ako dieťa. V druhom prípade do programu pomoci vstúpila osoba mladšia ako 18 rokov, konkrétne 15 ročná osoba, ktorá v čase náboru mala 14 rokov. Zaznamenali sme ešte jednu zmenu veku v čase náboru a v čase identifikácie, resp. zaradenia do programu pomoci, ide o obeť, ktorá v čase náboru mala 20 rokov a v čase zaradenia do programu pomoci 28 rokov. Je potrebné uviesť, že **obete častokrát potrebujú dlhý čas na to, aby boli spôsobilé zdieľať svoju skúsenosť s inou osobou, ktorá napomôže ich identifikácií ako obeť**, prípadne proces OSL môže mať niekoľkoročné trvanie. Porovnaním veku vstupu do programu pomoci a veku pri náboře je možné dôjsť k zisteniu, v akom časovom horizonte po ukončení vykorisťovania obeť umožnia ich identifikáciu aj subjektom pomoci, prípadne štátnym orgánom. **Takmer v 30 % prípadov nastala zmena vo veku od náboru po vstup do programu pomoci.** Najväčší časový odstup, 8 rokov, nastal pri ženskej obeť, ktorá bola obchodovaná na účely sexuálneho vykorisťovania v Írsku. Vstup do programu pomoci vnímajú obeť, ktoré sa preň rozhodli, ako veľký benefit, nakoľko sú im poskytnuté mnohé služby vrátane psychologického a právneho poradenstva.

Vníмали sme ako dlhodobý trend, že do programu pomoci vstupovali takmer výlučne dospelé osoby. Vstup dieťaťa je podmienený súhlasom zákonného zástupcu a navyše situáciu dieťaťa, ktoré sa stalo obeťou trestného činu vrátane OSL, z hľadiska ochranných opatrení, prioritne rieši orgán SPODaSK s cieľom sledovania najlepšieho záujmu dieťaťa. V roku 2023 však nastala zmena tohto trendu a do programu pomoci vstúpili dve obeť, ktoré v čase náboru mali menej ako 18 rokov, z toho jedna obeť mala menej ako 18 rokov, aj v čase zaradenia do programu pomoci.

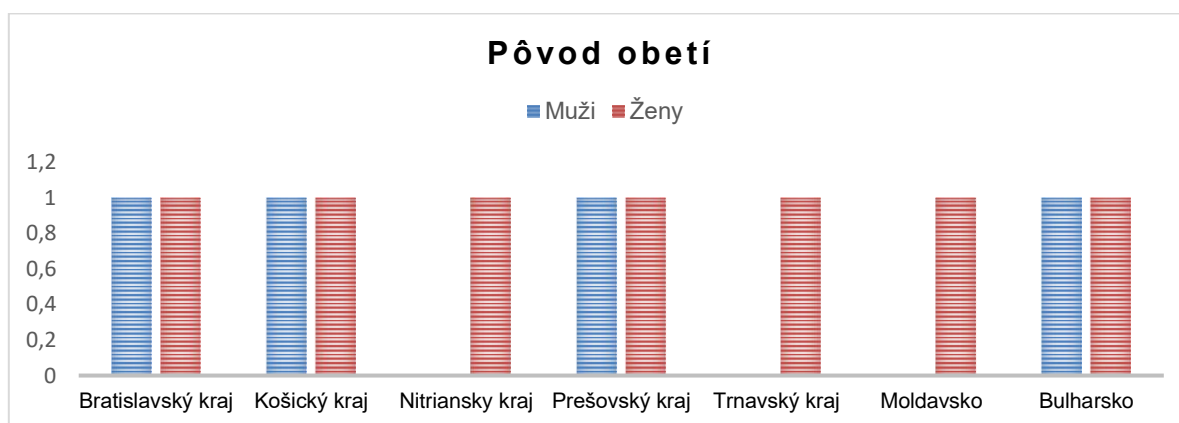

Graf č. 4

V roku 2023 bolo do programu pomoci zaradených celkom 8 slovenských štátnych občanov a 3 cudzinci pôvodom z Moldavska a Bulharska. Pri slovenských štátnych občanoch za ostatné roky dominoval východoslovenský región, ako zdrojové územie v rámci SR, v roku 2023 nastala zmena, nakoľko majoritné zastúpenie majú obeť, ktoré majú pôvod na západnom Slovensku (Bratislavský kraj, Nitriansky kraj a Trnavský kraj).

Graf č. 5

V predchádzajúcich rokoch najviac obetí zaradených do programu pomoci pochádzalo z obcí, či osád. V menšej miere mali zastúpenie mestá. Tento trend sa v roku 2023 nepotvrdil, nakoľko obeť pochádzajúce z osád sú v minimálnej počte, a to len jedna obeť. **Obeť prevažne pochádzali z obcí (5), či miest (5).** V oblasti dosiahnutého vzdelania sa trendy z ostatných rokov potvrdzujú a aj v roku 2023 boli do programu pomoci zaradené obeť, u ktorých **prevládalo ukončené základné vzdelanie** (základná škola a špeciálna základná

škola), a to celkom v 54%. Ostatných 36 % obeť mali ukončené stredoškolské vzdelanie (stredoškolské vzdelanie alebo stredoškolské vzdelanie s maturitou). V programe pomoci od roku 2017 neevidujeme obeť, ktorá by mala ukončené vysokoškolské vzdelanie. Do programu pomoci vstupujú prevažne **osoby, ktoré zadefinovali svoj rodinný stav ako slobodný** a potvrdilo sa to aj v roku 2023. Tento trend pretrváva od roku 2015 s výnimkou roka 2018, kedy sa v rovnakom počte ako slobodní vyskytli aj rozvedené obeť. V roku 2023 evidujeme len jednu rozvedenú ženu. Z pohľadu veku obeť v čase náboru sme v roku 2023 zaevidovali 2 obeť ženského pohlavia mladšie ako 18 rokov, 5 obeť (3 ženy a 2 muži) vo veku od 18 do 21 rokov. V rozpätí rokov 22 až 30 rokov boli do programu pomoci zaradené 2 obeť (1 žena a 1 muž). Jedna ženská obeť bola vo veku 46 rokov a jedna mužská obeť bola vo veku 64 v čase náboru. Z vyššie uvedeného je možné konštatovať, že **najviac obeť zaradených do programu pomoci v roku 2023 bolo vo veku do 21 rokov (vrátane).**

2.1.1 Fáza náboru

Medzi náborármi z dlhodobého hľadiska prevládajú osoby mužského pohlavia. Osoby zaradené do programu pomoci v roku 2023 uviedli, že v 10 prípadoch (t. j. 91 %) bol náborárom muž a v 1 prípade bola náborárom žena. Obdobná situácia bola aj v roku 2022. Takmer všetci náborári boli slovenskej štátnej príslušnosti. Slovákov náborovali Slováci a v troch prípadoch je pri náborároch uvedená iná štátna príslušnosť, ktorá však kopíruje štátnu príslušnosť obeť. Vo vzťahu k obeť boli náborári prevažne osoby, ktoré sa nepoznali, prípadne boli to cudzie osoby (7), v troch prípadoch obeť uviedli, že náborárom bola osoba, ktorú by klasifikovali ako priateľa/známeho a v jednom prípade bola obeť náborovaná širšou rodinou. V ostatných rokoch analýzou podkladov o obeť zaradených do programu pomoci SR bola prevažne zdrojovou krajinou. V roku 2023 nastala zmena a dáta pri zohľadnení identifikovaných obeť v roku 2023 definujú **SR prioritne ako krajinu vykorisťovania** (32) a v menšej miere ako zdrojovú krajinu (14 z toho v 2 prípadoch nastala kombinácia krajín a SR je aj jednou z cieľových krajín). Pri rozbere obeť zaradených do programu pomoci v roku 2023 vyplýva, že krajinou vykorisťovania je SR v 7 prípadoch (z toho v 3 prípadoch sú obeťami cudzí štátni príslušníci), v dvoch prípadoch je ako krajina vykorisťovania uvedené Holandsko a po jednom prípade Írsko, Poľsko a Spojené kráľovstvo. Z pohľadu občanov SR vykorisťovaných v rámci SR alebo v rámci zahraničia nastal stav, kedy občania SR boli v rovnakom počte vykorisťovaní v rámci vnútroštátneho obchodovania ako aj v rámci vykorisťovania v zahraničí., čo znamená, že **nastal nárast vnútroštátneho (vnútorného) OSE v rámci SR.**

Z dlhodobého hľadiska je **najčastejším spôsobom na nadviazanie kontaktu** náborára s obeťou **osobný kontakt**. V roku 2023 sa okrem osobného kontaktu nevyskytol iný spôsob nadviazania kontaktu. Z aplikačnej praxe a prípadov vyšetovaných NJBPNM vyplýva, že obchodníci využívajú **online priestor prevažne na ponúkanie obeť a ich služieb**, je to spôsob ako získavajú klientov. Na nábor obeť sa online priestor v zachytených prípadoch a obeť zaradených do programu pomoci vyskytuje v minimálnej miere. Obeť, ktoré boli zaradené do programu pomoci v roku 2023, uviedli ako najčastejší dôvod, prečo reflektovali na ponuku náborárov, vidinu dobre platenej práce (7). Nasledovalo donútenie inou osobou/únos (3) a sociálna situácia obeť, ktorú si chceli zlepšiť (2). Nezhody v rodine (1) a možnosť štúdia (1)

boli taktiež uvádzané ako motivačné faktory. V rámci situácií, ktoré viedli obeť k prijatiu ponuky náborárov nastala vo väčšine prípadov kombinácia životných situácií. Trendy v plánovanej cieľovej krajine v porovnaní v minulých obdobiach, kedy majoritné zastúpenie malo Spojené kráľovstvo alebo Nemecko, už v roku 2023 neplatia, nakoľko prvenstvo zastáva ako **plánovaná cieľová krajina, SR**. V dvoch prípadoch bolo uvedené Holandsko ako plánovaná cieľová krajina, čo sa aj naplnilo. V jednom prípade bolo uvedené Nemecko, čo sa však zmenilo a krajinou vykorisťovania bola SR. Obdobná situácia nastala pri Poľsku, ktoré bolo uvádzané pôvodne ako cieľová krajina a zmena nastala v zmysle kombinácie krajín, ako krajín vykorisťovania SR a Poľska. Po jednom prípade obeť uvádzali Írsko a Spojené kráľovstvo, ako plánované cieľové krajiny, ktoré sa stali aj krajinami vykorisťovania a zmena nenastala.

2.1.2 Preprava obetí

V roku 2023 sme zaznamenali len legálny prechod cez štátne hranice, prípadne nebol zaznamenaný žiaden prechod, nakoľko nábor a vykorisťovanie bolo realizované v jednej krajine. Obdobné platí aj pri použití cestovných dokladov. Tam, kde bol prechod cez štátne hranice, boli použité pravé cestovné doklady a tam, kde prechod cez štátne hranice nebol, nebola potreba použitia cestovných dokladov. Nižšie uvedená tabuľka č. 5 zachytáva použitie dopravných prostriedkov pri preprave obetí z krajiny pôvodu, resp. krajiny náboru do krajiny vykorisťovania. Je nutné uviesť, že v prípade krajín nastala ich kombinácia.

Tabuľka č. 5
Spôsoby dopravy obetí do cieľových krajín

	Lietadlo	Auto	Autobus	Pešo
Írsko	1	-	-	-
Slovensko	-	4	1	2
Spojené kráľovstvo	-	-	1	-
Holandsko	-	2	-	-
Poľsko	-	-	1	-
SPOLU	1	6	3	2

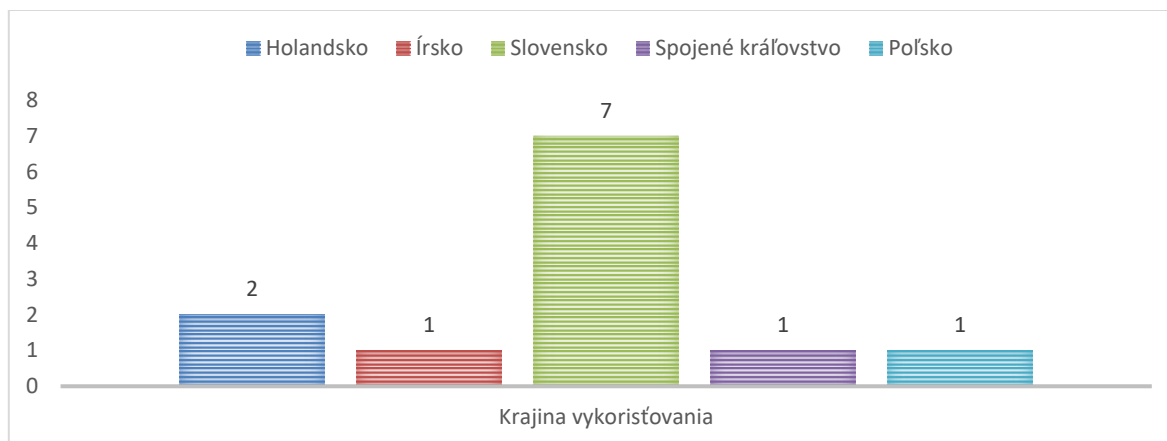
Od roku 2017 obeť uvádzajú ako najčastejšiu formu dopravy do cieľovej krajiny vykorisťovania autobus a osobné motorové vozidlo. V roku 2023 bola situácia obdobná. **Najčastejšie použitý dopravný prostriedok bol automobil** (6), nasledoval autobus (3), lietadlo (1) a dve obeť sa dostali na tvar miesta peši, bez použitia dopravného prostriedku. V procese transportu na miesto určenia obeť cestovali prevažne v spoločnosti obchodníkov (6) alebo iných obetí (5), prípade v kombinácií týchto skupín. Dve obeť uviedli, že sa na miesto vykorisťovania dostavili osamote, bez sprievodu.

2.1.3 Fáza vykorisťovania

Pri krajine vykorisťovania sa vyskytuje aj kombinácia krajín, čo už bolo popísané vyššie. Týkalo sa to však len jedného prípadu. Graf zachytáva len jednotlivé krajiny, v prípade

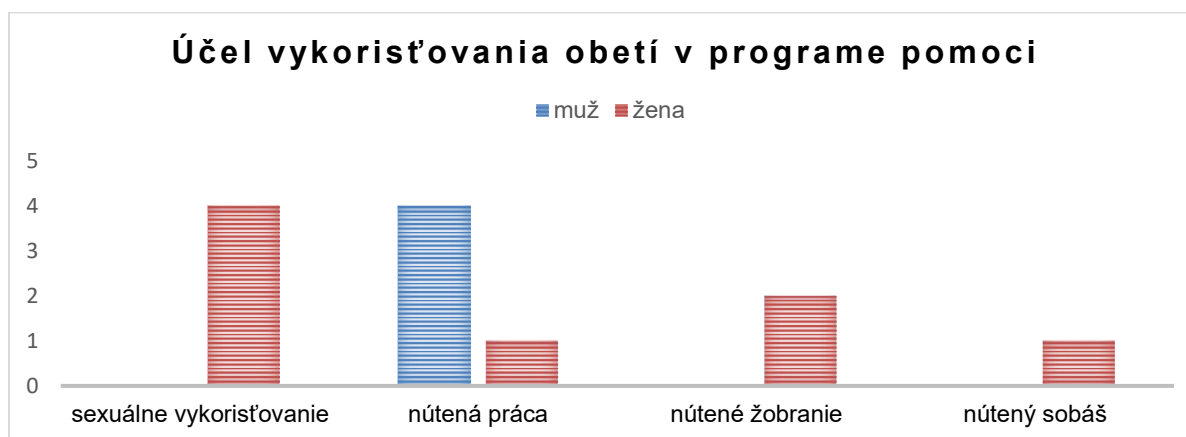
kombinácií krajín bola každá krajina vykorisťovania započítaná osobitne, preto uvádzame počet krajín vyšší ako počet obetí.

Graf č. 6
Krajina vykorisťovania obetí identifikovaných v roku 2023

Situácia sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi zmenila a najviac vykorisťovaných obetí evidujeme v rámci SR (7), kde boli ženy sexuálne vykorisťované (3), pracovne vykorisťované (1), nútené žobrať (2) ako aj prinútené nútené si niekoho vziať (1). Jedna mužská obeť bola na Slovensku vykorisťovaná za účelom nútenej práce. V Holandsku boli dve mužské obeť pracovne vykorisťované. V Írsku bola jedna ženská obeť sexuálne vykorisťovaná, v Poľsku evidujeme nútené žobranie jednej ženskej obeť (v tomto prípade bola kombinácia krajín vykorisťovania SR a Poľska) a v Spojenom kráľovstve bol jeden muž pracovne vykorisťovaný.

Graf č. 7

Nielen pri krajinách vykorisťovania, ale aj pri účeloch vykorisťovania nastala kombinácia, a to v jednom prípade ženskej obeť vykorisťovanej za účelom poskytovania sexuálnych služieb a núteného žobrania na Slovensku. Z dát uvedených aj vyššie v grafe je zrejmé, že pri obetiach zaradených do programu pomoci v roku 2023 prevláda **nútená práca/ nútená služba ako forma vykorisťovania obetí**. Tento trend pretrváva od roku 2020. **Ženské obeť** zaradené

do programu pomoci boli vykorisťované predovšetkým sexuálne, na nútené žobranie, nútený sobáš a nútenú prácu. Pri **mužoch** nastala len jedna forma vykorisťovania, a to za účelom nútenej práce. Z dostupných dát je možné konštatovať, že **nútené žobranie** je vykonávané na ulici. **Sexuálne vykorisťovanie** bolo realizované v rámci privátnej prostitúcie vykonávanej v súkromnom byte/dome, no evidujeme aj prípady pouličnej prostitúcie, či prostitúcie realizovanej v hoteloch. **Nútené práce a služby** boli realizované pri spracovaní potravín. **Nútený sobáš** bol realizovaný v súkromnom byte/dome.

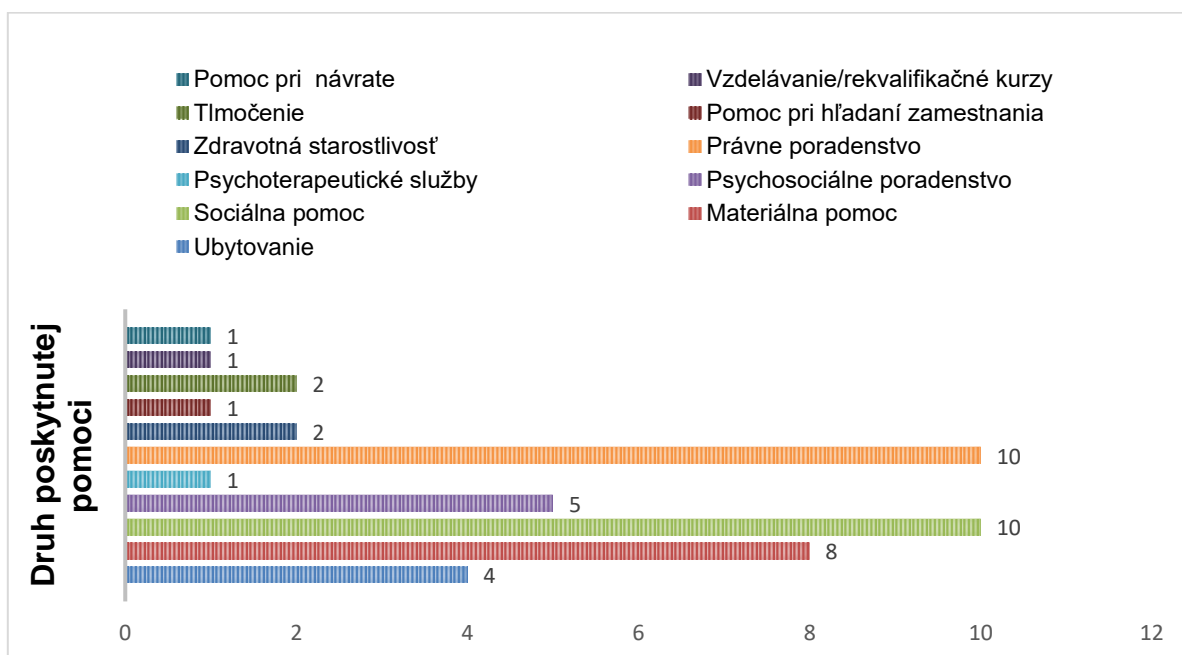
2.1.4 Fáza vyslobodenia, identifikácie a poskytnutia pomoci

V rámci fázy vyslobodenia sa zo situácie obeť zaradené v roku 2023 do programu pomoci uviedli, že sa **vyslobodili vlastnými silami** (4), prepustením obchodníkom (3), zásahom OČTK (3), prípadne pomocou od príbuzných (2) alebo pomocou tretích strán (2). Pri spôsoboch úniku sa vyskytli kombinácie možností, ktoré boli samostatne zarátané do štatistického prehľadu.

Obetiam sa po ich zaradení do programu pomoci poskytuje pomoc a podpora na základe individuálneho plánu pomoci, ktorý vypracúva zazmluvnená MVO, so zohľadnením všetkých ich aktuálnych potrieb. Medzi inštitúcie poskytujúce pomoc obetiam patria okrem štátnych orgánov aj MVO, medzinárodné organizácie a účelové zariadenia cirkvi. Obetiam zaradeným v roku 2023 do programu pomoci bola na základe individuálneho plánu pomoci poskytnutá široká škála služieb. Medzi najčastejšie poskytované služby patrilo právne poradenstvo, sociálna pomoc, materiálna pomoc a poskytovanie psychosociálneho poradenstva. Podrobnejšie informácie poskytuje graf uvedený nižšie.

Graf č. 8

Prehľad poskytnutej pomoci obetiam zaradeným do programu pomoci

Obetiam sa poskytuje kombinácia služieb na základe posúdenia ich individuálneho stavu, aktuálnej situácie a potrieb. **Včasnú zdravotnú intervenciu** v roku 2023 zabezpečovali obetiam zaradeným v programe pomoci spravidla špecialisti z Nemocnice svätého Michala na základe spolupráce s IC. **Právne poradenstvo** predstavuje veľmi dôležitú službu programu pre obeť, nakoľko je v rámci nej možné obetiam poskytnúť okrem právnych informácií aj zastupovanie v oblasti trestného, občianskeho, rodinného a pracovného práva, ako aj riešenie problémov v oblasti exekúcií aj s možnosťou oddĺženia formou osobného bankrotu alebo splátkového kalendára. **V roku 2023 bolo právne poradenstvo a sociálna pomoc najviac využívanými službami pre zaradené obeť.** Právna pomoc poskytovaná zástupcom MVO obetiam zaradeným do programu pomoci súvisí so zabezpečovaním ochrany a uplatnením práv obeť. Je nevyhnutné, aby obeť mali možnosť účinne uplatňovať svoje práva počas trestného konania, aj na účely uplatnenia nároku na náhradu škody, ak bola trestným činom spôsobená. **Prítomnosť právneho zástupcu je prínosná predovšetkým vo vzťahu k odbornému a účinnému uplatňovaniu práv** poškodeného, aktívnemu poukazovaniu na ustanovenia relevantných predpisov a ich dôslednej aplikácii tak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom. Zástupca koná v rozsahu **práv splnomocnenca poškodeného** podľa § 54 Trestného poriadku a zároveň dohliada na rešpektovanie ďalších práv priznaných poškodenému - osobitného zaobchádzania s obeťou, najmä s cieľom zabrániť zbytočnému opakovaniu výsluchov, vizuálnej a zvukovej konfrontácii obeť s obžalovanými a kladeniu sugestívnych, kapiózných, či do súkromia zbytočne zasahujúcich otázok. V neposlednom rade je **sprevádzanie a aktívne uplatňovanie práv poškodeného právnym zástupcom v priebehu súdneho konania pozitívne vnímané aj zo strany samotných sudcov.** Scitlivenie a bližšie oboznámenie sa s následkami závažnej trestnej činnosti zasahujúcej do ľudskej dôstojnosti a integrity obzvlášť zraniteľných osôb sa prejavuje v **lepšom reflektovaní osobitnej situácie a okolností na strane obeť, zmene prístupu a automatickom prijímaní vhodných opatrení.** MVO v rámci právneho poradenstva zabezpečila zastupovanie obeť zaradených v programe v predsúdnom konaní, pomáhala im pri uplatnení nároku na náhradu škody v trestnom konaní, poskytovala súčinnosť v trestných veciach vedených OČTK v zahraničí, komunikovala so zainteresovanými stranami (zastupiteľský úrad SR v zahraničí, polícia, pomáhajúca organizácia) v rozsahu potrebnom na získanie doplňujúcich informácií, zabezpečila zastupovanie klientov v konaní pred súdom, realizovala podania v rámci civilného, rodinného a pracovného práva a pomáhala obetiam s oddĺžením a exekúciami. MVO zabezpečujúca právne poradenstvo spolupracuje s advokátskymi kancelárkami a ďalšími odborníkmi v záujme poskytnutia komplexnej právnej pomoci. Zámerom poskytovateľa právneho poradenstva je postúpiť obeť objektívne informácie tak, aby obeť mohla spraviť informované rozhodnutie o tom, či bude s OČTK spolupracovať, ako aj včas a riadne uplatniť nárok na náhradu spôsobenej škody.

Ďalšou zo služieb programu je aj **poskytovanie prednávratovej asistencie a možnosť realizácie asistovaného dobrovoľného návratu** obeť. Pomoc pri návrate poskytla SKCH 4 osobám, konkrétne 2 obetiam pôvodom z Bulharska, 1 obeť z Moldavska a 1 občanovi SR pri návrate zo zahraničia (Spojené kráľovstvo) na územie SR. Pri návrate občana SR na naše územie bola využitá aj spolupráca so slovenským zastupiteľským úradom v Spojenom kráľovstve.

Obete najčastejšie identifikuje polícia a MVO. Medzi možnými subjektmi prvej identifikácie môžu byť sociálni pracovníci, učitelia, ako aj zastupiteľstvá SR v zahraničí. K samoidentifikácii alebo identifikácii obete inou osobou môže v NRM významne prispieť aj prevádzka národnej linky.

MVO (v súčasnosti SKCH a GKCH) vykonáva v zmysle zmluvného vzťahu s MV SR aj identifikáciu obetí, tak v detenčných ústavoch, ako aj v záchytných a pobytových táboroch prostredníctvom rozhovorov a konzultácií medzi potenciálnymi obeťami. V prípade identifikovania osoby ako obeť ponúka pomoc prostredníctvom zaradenia do programu pomoci.

Na internetovej stránke Ministerstva vnútra SR⁷ v dokumentoch na stiahnutie je voľne dostupný materiál, ktorý prináša základné piliere NRM z pohľadu hodnotového nastavenia zameraného na obeť, ľudské práva a inštitucionálne zabezpečenie. Je určený najmä pre praktikov a odborníkov, ktorí môžu prísť do kontaktu s potenciálnymi obeťami, a ktorým v prípade potreby pomôže pri správnom postupe a prístupe k obeť. Rozširovanie a posilňovanie NRM a identifikácia čo najväčšieho počtu obetí je jedným z cieľov politik v boji proti OSĽ.

3. AKTIVITY

Trendy v oblasti boja proti OSĽ sú jedným z dôležitých momentov pri tvorbe politik v tejto oblasti. Potrebné zmeny a výzvy sa odzrkadľujú najmä v skladbe úloh, ktoré sú súčasťou národného programu. Národné programy sú v SR prijímané na niekoľko rokov, pre rok 2023 je aktuálny národný program na roky 2019 - 2023. Ide v poradí už o piaty národný program týkajúci sa problematiky OSĽ. Obsahuje 4 základné oblasti pokrývajúce komplexne oblasť boja proti OSĽ – partnerstvo, prevencia, ochrana obetí a trestné stíhanie. V každej jednotlivjej oblasti možno zadefinovať kľúčové trendy smerujúce k uspokojivému komplexnému riešeniu. Aktivity vykonávané na plnenie uvedeného národného programu sú finančne kryté zo štátneho rozpočtu SR. Súčasťou materiálu je aj plán úloh v podobe akčného plánu, ktorý v 21 úlohách reflektuje na potreby praxe a medzinárodné štandardy. Vyhodnotenie plnenia úloh akčného plánu splatných v roku 2023 sú sumarizované v spolupráci s členmi expertnej skupiny pre oblasť boja proti OSĽ (ďalej len „expertná skupina“).

S ohľadom na to, že v roku 2023 končilo programové obdobie aktuálneho národného programu, IC v spolupráci s odborníkmi zastúpenými v expertnej skupine pripravilo návrh šiesteho strategického dokumentu pre oblasť boja proti OSĽ v podobe Národného programu boja proti OSĽ na roky 2024 – 2028, ktorý vláda SR schválila uznesením č. 522/2023 na zasadnutí dňa 18. októbra 2023.

Slovenské orgány sa usilujú o napredovanie pri zavádzaní opatrení zameraných na zlepšovanie a zefektívňovanie boja proti OSĽ aj na základe monitorovacích a hodnotiacich mechanizmov. Podľa hodnotenia americkej administratívy v podobe Správy o obchodovaní

---

⁷ <https://www.minv.sk/?informacne-centrum-na-boj-proti-obchodovaniu-s-ludmi-a-prevenciu-kriminality>

s ľuďmi 2023⁸ (tzv. TIP správa), SR zatiaľ nespĺňa minimálne štandardy pre potláčanie OSĽ, no intenzívne sa snaží o ich dosiahnutie. Informáciu o vydaní TIP správy Spojenými štátmi americkými predložil na rokovanie vlády SR predseda vlády SR poverený riadením MV SR ako iniciatívny materiál dňa 23. augusta 2023. V roku 2023 SR poskytla skupine expertov Rady Európy na boj proti obchodovaniu s ľuďmi (tzv. GRETA), ktorá monitoruje implementáciu Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi, podklady v rámci 4. kola hodnotenia, na ktoré nadväzuje osobná hodnotiaca návšteva začiatkom roka 2024.

3.1 Partnerstvo

Z hľadiska budovania partnerstva funguje v SR od roku 2006 expertná skupina, ktorej predsedá národný koordinátor pre oblasť boja proti OSĽ (ďalej len „národný koordinátor“), ktorým je poverený štátny tajomník MV SR. Táto medzirezortná skupina je poradným, iniciatívnym a koordinačným orgánom národného koordinátora a je zložená zo stálych a prizývaných členov. V roku 2023 sa uskutočnili tri zasadnutia expertnej skupiny. V roku 2015 bola na MV SR sformovaná pravidelná pracovná skupina za účelom riešenia aktuálnych problémov v poskytovaní starostlivosti obetiam OSĽ, ktorej sa pravidelne zúčastňujú zástupcovia z IC, NJBPNM a ďalších ministerstiev podľa aktuálnej témy so zástupcami mimovládneho sektora zabezpečujúcimi poskytovanie starostlivosti obetiam a asistované dobrovoľné návraty obetiam. Táto efektívna platforma predstavuje vhodný priestor na riešenie aktuálnych problémov v poskytovaní starostlivosti obetiam, výmenu informácií a plánovania ďalších postupov v boji proti OSĽ. V roku 2023 zasadala štyrikrát.

Informačné kancelárie na účely prevencie kriminality a v záujme sprostredkovania odbornej pomoci obetiam spolupracujú a vymieňajú si informácie s intervenčnými centrami, so subjektmi poskytujúcimi pomoc obetiam kriminality a inej protispoločenskej činnosti, poskytovateľmi sociálnych služieb a s orgánmi verejnej moci. V tejto súvislosti je prostredníctvom informačných kancelárií koordinovaný systém "Regionálnych platforiem pre pomoc obetiam trestných činov" (ďalej len „regionálne platformy“), ktoré boli vytvorené na úrovni jednotlivých krajov. Na činnosti regionálnych platforiem participujú regionálni zástupcovia polície, štátnej správy, samosprávy, vzdelávacích inštitúcií, neziskového sektora a súkromného sektora. Cieľom regionálnych platforiem je pomoc obetiam trestných činov; nastavenie a posilnenie spolupráce medzi inštitúciami a poskytovateľmi služieb v danom kraji; identifikácia nedostatkov v oblasti prístupu obetí trestných činov k potrebným službám; navrhovanie riešení legislatívnej aj nelegislatívnej povahy pre zlepšenie identifikovaných nedostatkov či posilnenie prevencie v jednotlivých regiónoch v závislosti od ich potrieb. V roku 2023 sa uskutočnili zasadnutia regionálnych platforiem v mesiacoch máj a november, pričom v rámci zasadnutí bola pozornosť venovaná aj špecifickým témam, ako je „Prevencia rizík v oblasti práce“, „Prevencia OSĽ“ či „Pomoc obetiam z radov odídcov z Ukrajiny“.

Dôležitými článkami spolupráce v boji proti OSĽ sú aj policajti služby hraničnej a cudzineckej polície a pracovníci Migračného úradu MV SR (ďalej len „MÚ MV SR“). Ostatné

---

⁸ <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/>

rezorty v rámci plnenia úloh z aktuálneho národného programu spolupracovali s rôznymi inštitúciami a relevantnými subjektmi v SR, prípadne aj v zahraničí.

3.2 Rezort práce, sociálnych vecí a rodiny

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) si aktívne plní záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv spadajúcich do vecnej pôsobnosti rezortu na vybraných medzinárodných fórach týkajúcich sa aj oblasti OSĽ, a to v súvislosti s vykonávaním sociálnoprávnej ochrany detí a potieraním nútenej práce. Ide o uplatňovanie medzinárodných dokumentov záväzných pre SR, a to Dohovoru Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“) o právach dieťaťa a jeho opčných protokolov a Dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním v oblasti ochrany detí a pre oblasť nútenej práce revidovanej Európskej sociálnej charty Rady Európy, Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce č. 29 o nútenej práci a Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce č. 105 o odstránení nútenej práce. Plnenie záväzkov SR v týchto oblastiach podlieha pravidelnému monitorovaniu.

3.2.1 Sociálnoprávna ochrana detí

Medzi najrizikovejšie skupiny potencionálnych obetí patria **maloletí bez sprievodu**⁹ (ďalej len „MBS“). V rámci zlepšenia identifikácie v tejto špecifickej skupine detí sa následne po umiestnení do zariadenia realizuje prípadová konferencia, ktorá je tlmočená do jazyka, ktorému MBS rozumie. Medzi ciele patrí aj identifikácia rizík a možných ohrození, pričom sa osobitná pozornosť venuje posúdeniu indikátorov možného OSĽ. V roku 2023 bolo na území SR evidovaných celkovo 242 MBS z tzv. „tretích krajín“, ktorým bola poskytovaná starostlivosť centrom pre deti a rodiny (CDR) vrátane detí z Ukrajiny, ktorých bolo v CDR k 31. decembru 2023 30 a 11 mladých dospelých.

Ak treba pri vykonávaní opatrení SPODaSK alebo pomoci deťom, ktoré sú týrané, sexuálne zneužívané, zanedbávané, alebo u ktorých je dôvodné podozrenie z týrania, sexuálneho zneužívania alebo zanedbávania, alebo ktoré boli obeťou obchodovania, spolupôsobenie iných subjektov, **orgán SPODaSK¹⁰ plní úlohu koordinátora**. Ďalej spolupracuje s CDR, poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, obcami, školami, OČTK, akreditovanými subjektmi a ďalšími subjektmi. Základné koncepčné zámery zamerané na skvalitnenie a rozšírenie špecializovaného a individuálneho prístupu k cieľovej skupine detí, ktoré sú reálne alebo latentne ohrozené OSĽ, sú súčasťou aktualizovanej „**Koncepcie zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na roky 2021-2025**“, v rámci ktorej sa plánuje zabezpečiť v jednotlivých

⁹ [Maloletý bez sprievodu > ÚPSVaR \(gov.sk\)](#)

¹⁰ Orgán SPODaSK pri práci s obeťami OSĽ postupuje v súlade so zákonom č. 305/2005 Z. z. o SPODaSK a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ak orgán SPODaSK zistí, že dieťa, rodič alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine, alebo ak ide o rodinu so špecifickým problémom, napríklad z dôvodu, že je obeťou OSĽ, navrhne ako súčasť vykonávaných opatrení vykonanie alebo zabezpečenie vykonania odborných metód na pomoc deťom alebo plnoletým fyzickým osobám, ktoré boli obeťami alebo poradensko-psychologickej pomoci rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách.

CDR dostupnosť špecializovaných programov pre všetky cieľové skupiny ohrozených detí. Tieto centrá budú kompetentné poskytnúť dieťaťu a jeho rodine (resp. osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa) cieľenú odbornú starostlivosť. Od decembra 2020 je v CDR Sečovce zriadená skupina so špecializovaným programom pre deti, ktoré boli týrané, fyzicky zneužívané, sexuálne zneužívané alebo boli obeťami obchodovania. Od 1. januára 2024 je zriadená skupina so špecializovaným programom v CDR Poprad s kapacitou 10 detí.

V roku 2023 bolo 12 detí vystupujúcich v trestnom konaní ako svedok – poškodený vo vyšetrovaných prípadoch OSĽ. Orgány SPODaSK v rámci svojich kompetencií zhodnotili situáciu maloletého dieťaťa a jeho rodiny, vykonávali opatrenia SPODaSK v záujme maloletého dieťaťa a poskytli súčinnosť OČTK.

3.2.2 Inšpekcia práce

Primárnym cieľom orgánov inšpekcie práce je ochrana práv zamestnancov spočívajúca najmä v kontrole pracovnoprávných predpisov, antidiskriminačnej legislatívy, zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, dodržiavanie ustanovení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní“) a plnení ďalších úloh v zmysle zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. **Oblasť boja proti OSĽ sa prelína s výkonom inšpekcie práce, a to najmä v oblasti pracovnoprávných vzťahov a v oblasti kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.** Práve obeť nelegálneho zamestnávania sú vystavené zvýšenému riziku OSĽ. Z dôvodu absentujúcich prípadov OSĽ však Národný inšpektorát práce (ďalej len „NIP“) nevie identifikovať hlavné formy, či trendy v oblasti OSĽ, resp. tieto vie identifikovať len nepriamo prostredníctvom identifikácie trendov v oblasti nelegálneho zamestnávania. **Inšpektoráty práce pôsobia aj v oblasti ochrany práv detí ako regulátor využívania detskej práce** v prípade tzv. ľahkých prác tým, že na žiadosť zamestnávateľa, po dohode s príslušným orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva povoľujú ich výkon spočívajúci v účinkovaní alebo spoluúčinkovaní na kultúrnych predstaveniach a umeleckých predstaveniach, športových podujatiach alebo reklamných činnostiach. Kompetencia výkonu kontroly dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania je zverená kontrolným orgánom, ktorými sú výlučne inšpektoráty práce, nakoľko novela zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, účinná od 1. januára 2023, vyňala z kontrolných orgánov ÚPSVR a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré to v spolupráci s inšpektorátmi práce mali vo svojej pôsobnosti.

V roku 2023 bolo celkovo vykonaných 18 465 kontrol v 16 614 kontrolovaných subjektoch. Pri týchto kontrolách bolo skontrolovaných 34 508 fyzických osôb, ktoré sa nachádzali na pracoviskách kontrolovaných subjektov. Celkovo bolo zistené nelegálne zamestnávanie 1 172 fyzických osôb, pričom tento počet pozostáva z 1008 nelegálne zamestnávaných občanov SR a 162 nelegálne zamestnávaných cudzincov. Osobitne sa orgány inšpekcie práce zameriavali aj na kontroly legálneho zamestnávania cudzincov. V rámci roka 2023 sa uskutočnili štyri mimoriadne úlohy:

- Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania „Výmena krajov“ prebehla v období od 24. apríla 2023 do 30. júna 2023. V rámci nej sa venovala pozornosť aj kontrole dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania samostatne zárobkovo činných osôb – štátnych príslušníkov tretích krajín (tzv. falošné živnosti) a tiež kontrole pracovných podmienok vyslaných zamestnancov.
- Kontrola sociálnej legislatívy v cestnej doprave u zamestnávateľov – kontrola príslušníkov tretích krajín (predovšetkým Ukrajincov) vykonávajúcich prácu vodiča na základe platných osvedčení vodičov pre dopravné firmy prebehla v období od 1. septembra 2023 do 31. októbra 2023.
- Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania „Výmena krajov – HORECA“ prebehla v období od 18. septembra 2023 do 30. novembra 2023. V rámci nej sa venovala pozornosť aj kontrole dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania samostatne zárobkovo činných osôb – štátnych príslušníkov tretích krajín (tzv. falošné živnosti) a tiež kontrole pracovných podmienok vyslaných zamestnancov vykonávajúcich prácu výlučne v sektore ubytovacích a stravovacích služieb. Účelom kontrol bolo monitorovanie situácie primárne v oblasti hotelového a podobného ubytovania.
- Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania v súčinnosti s Finančnou správou prebehla v období od 12. októbra 2023 do 29. decembra 2023.

Zistenia z ukončených výkonov kontrol dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania ukončených v roku 2023 sú už súčasťou vyššie uvedených celkových výsledkov činnosti inšpektorátov práce v oblasti kontroly dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania. Použité údaje sú z Informačného systému ochrany práce aktualizované k 12. januáru 2024. Orgány inšpekcie práce v roku 2023 pokračovali v spolupráci s príslušnými zložkami PZ a inšpektoráty práce boli súčinné pri kontrolách, na ktoré sú týmito zložkami prizývané.

Na posilnenie spolupráce a zvýšenie možnosti včasnej identifikácie obetí OSĽ má MV SR od roku 2013 uzatvorenú dohodu s NIP, v zmysle ktorej sú vykonávané pravidelné spoločné kontroly podnikateľských subjektov. Za MV SR sa výkonu kontrol zúčastňujú príslušníci NJBPNM a príslušníci príslušných riaditeľstiev hraničnej a cudzineckej polície ÚHCP P PZ. Počas vykonávania kontrol podnikateľských subjektov sa príslušníci PZ zameriavajú aj na vyhľadávanie a identifikáciu obetí trestného činu OSĽ. Na základe zozbieraných údajov vyplýva,¹¹ že príslušníci PZ v spolupráci s inšpektorátmi práce v roku 2023 vykonali kontrolu 77 podnikateľských subjektov, pri ktorých skontrolovali 437 osôb z toho 266 občanov SR a 171 cudzincov. Vykonanými kontrolami boli zistené 2 podnikateľské subjekty, ktoré porušili ustanovenia zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní tým, že nelegálne zamestnávali 2 občanov SR a 5 cudzincov. Nelegálne boli zamestnávaní cudzinci z krajín

¹¹ V roku 2023 príslušníci ÚHCP P PZ v spolupráci s inšpektorátmi práce skontrolovali 59 podnikateľských subjektov. V rámci uvedených kontrol, ktoré boli zamerané na dodržiavanie zákazu nelegálneho zamestnávania, kontrolu pobytu cudzincov a odhaľovanie obetí OSĽ bolo skontrolovaných celkovo 367 osôb, z toho 197 občanov SR a 170 cudzincov. Vykonanými kontrolami bol zistený 1 podnikateľský subjekt, ktorý porušil ustanovenia zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní tým, že nelegálne zamestnával 5 kontrolovaných cudzincov. V porovnaní s predošlým rokom ÚHCP P PZ eviduje zníženie v počte vykonaných kontrol (93 kontrol v roku 2022) a to najmä z dôvodu prudkého nárastu nelegálnych migrantov tranzitujúcich cez územie SR, čo výrazne vytiažilo útvary ÚHCP P PZ. V roku 2023 sa policajti krajských riaditeľstiev Policajného zboru zúčastnili na základe žiadosti v zmysle § 68 ods. 6 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov na kontrolách 18 podnikateľských subjektov pri ktorých skontrolovali 70 osôb z toho 69 občanov SR a 1 cudzinca z Ukrajiny. Vykonanými kontrolami bol zistený 1 podnikateľský subjekt, ktorý porušil ustanovenia zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní tým, že nelegálne zamestnával 2 občanov SR.

pôvodu: Moldavsko (4) a Ukrajina (1). **Vykonanými kontrolami nebola identifikovaná žiadna obeť OSĽ.**

V dňoch 10. až 17. júna 2023 sa uskutočnili celoeurópske akčné dni zamerané na odhaľovanie možných obetí obchodovania s ľuďmi za účelom pracovného vykorisťovania. Uvedené celoeurópske akčné dni boli súčasne vykonávané pod záštitou EUROPOL-u v 32 štátoch a na kontrolách podnikateľských subjektov sa zúčastnili príslušníci Policajného zboru aj inšpektori práce. V Slovenskej republike sa kontroly vykonávali na celom území, pričom počas kontrol policajti úradu spolu s inšpektormi práce skontrolovali 28 podnikateľských subjektov, a to na miestach, kde je predpoklad, že by sa mohli nachádzať potenciálne obeť pracovného vykorisťovania. Počas kontrol bolo skontrolovaných spolu 213 osôb, z toho 118 cudzincov pochádzajúcich z rôznych krajín, najmä však z Ukrajiny a Vietnamu.

V dňoch 8. až 15. mája 2023 sa uskutočnili celoeurópske akčné dni so zameraním na obchodovanie s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania, núteného žobrania a nútenej kriminality. Celoeurópske akčné dni boli súčasne vykonávané pod záštitou EUROPOL-u, INTERPOL-u a FRONTEX-u v 46 krajinách (26 členských štátov Európskej Únie a 20 tretích krajín). V Slovenskej republike sa počas celoeurópskych akčných dní vykonali kontroly na celom jej území, pričom príslušníci Policajného zboru spolu s inšpektormi práce skontrolovali 24 podnikateľských subjektov a 468 osôb (z toho 49 cudzincov pochádzajúcich z rôznych krajín, najmä však z Ukrajiny, Macedónska a Thajska). Kontroly boli realizované na miestach kde je predpoklad, že by sa mohli nachádzať potenciálne obeť obchodovania s ľuďmi najmä na účely sexuálneho vykorisťovania, a to napríklad v erotických a masážnych salónoch, ale taktiež na verejných priestranstvách¹².

3.3 Rezort školstva

Ministerstvo školstva, vedy, vývoja a mládeže SR (MŠVVV SR) uverejnilo a publikovalo v Sprievodcovi školským rokom 2023/2024 samostatnú oblasť Prevencia OSĽ s priamymi odkazmi na najrelevantnejšiu legislatívu a strategické dokumenty. Medzi priority a odporúčania bolo zaradené:

- a) Zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáše.
- b) Realizovať preventívne aktivity s vyškolenými odbornými zamestnancami v zariadení poradenstva a prevencie v danej oblasti.
- c) Oboznamovať žiakov o linkách pomoci obetiam OSĽ.
- d) Zabezpečiť informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi veku primeraným spôsobom.

Zároveň MŠVVV SR prostredníctvom priamo riadenej organizácie, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, zrealizoval aktivity a činnosti v oblasti "Podpora metodickéj a odbornej činnosti pedagogických a odborných zamestnancov pre oblasť prevencie a riešenia OSĽ". Prostredníctvom priamo riadenej organizácie, Národný inštitút vzdelávania a mládeže, boli realizované vzdelávacie aktivity aj na tému prevencie OSĽ. Taktiež Národný inštitút

---

¹² Zdroj: Informatívna správa o vyhľadávaní a potieraní nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania za rok 2023.

vzdelávania a mládeže počas roka 2023 a aj v ďalšom období realizuje vzdelávanie v programoch vzdelávania pre učiteľstvo:

- Bezpečnosť detí a žiakov v digitálnom priestore (Ako sa brániť manipulácii a hoaxom v online prostredí), 50 účastníkov, potvrdenie o oprávnení na poskytovanie inovačného vzdelávania platné do 31.12.2024 link: <https://mpc-edu.sk/sk/edu/program/923>.
- Bezpečnosť a ochrana zdravia detí a žiakov v školskom prostredí, 104 účastníkov, potvrdenie o oprávnení na poskytovanie inovačného vzdelávania platné do 31.12.2024, link: <https://mpc-edu.sk/sk/edu/program/872>,
- Klíma triedy/skupiny – dôvera, bezpečie a prijatie všetkých bez rozdielu, 121 účastníkov, potvrdenie o oprávnení na poskytovanie inovačného vzdelávania platné do 31.12.2024, link: <https://mpc-edu.sk/sk/edu/program/858>.

MŠVVM SR v roku 2023 zrealizovalo výzvu „Zdravie a bezpečnosť na školách 2023“ a oblasťou zamerania sú aktivity na podporu zvýšenia bezpečnosti a ochrany zdravia v školách. Prioritnými oblasťami podpory v rámci tohto projektu sú ochrana fyzického a duševného zdravia žiakov, skvalitňovanie psychosociálnej klímy v školách, zdravý životný štýl, odstraňovanie zdraviu škodlivých vplyvov a prevencia rizikového správania žiakov. <https://www.minedu.sk/vyzva-zdravie-a-bezpecnost-v-skolach-2023-vyhodnotenie/>.

V neposlednom rade je potrebné uviesť, že MŠVVM SR pripravilo nové kurikulum pre základné školy, po absolvovaní ktorého majú byť žiaci spôsobilí zodpovedne a bezpečne využívať digitálne technológie a médiá na vzdelávanie, komunikáciu a vnímať prínos k inováciám, uvedomovať si príležitosti aj riziká, ktoré predstavujú; spolupracovať s ostatnými ľuďmi, byť solidárny a preferovať konsenzuálne riešenia v konfliktných situáciách; používať kritické myslenie založené na poznatkoch a etických hodnotách; konať na základe poznania spoločenských a právnych noriem ľudských práv, toleranciou rozmanitosti a v súlade s demokratickou kultúrou. V novom Štátnom vzdelávacom programe sú obsiahnuté aj vzdelávacie štandardy – charakter (https://www.minedu.sk/data/files/11818_charakter.pdf), ktoré sú hlavne v komponentoch: Statočnosť, Úcta k druhým a Spravodlivosť, špecificky súvisiace s predmetným opatrením, nakoľko výchova charakteru zahŕňa všetky explicitné aj implicitné výchovné aktivity, ktoré pomáhajú žiakovi rozvinúť pozitívne osobnostné silné stránky, nazývané aj cnosti.

3.4 Rezort zdravotníctva

Ministerstvo zdravotníctva SR zbiera štatistické údaje od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v súvislosti s podozrením na zanedbávanie, týranie, zneužívanie osôb, a na ktorých bolo páchané násilie, ktoré boli ošetrované. Tieto údaje sa evidujú v Národnom registri osôb s podozrením na ich zanedbávanie, týranie, zneužívanie a osôb, na ktorých bolo páchané násilie (ďalej len „register“), čo vyplýva zo zákona č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme v znení neskorších predpisov. Údaje z registra sú podkladom pre získavanie informácií o efektívite integrovaného medzirezortného systému zameraného na včasné odhaľovanie, vyšetrovanie a zabezpečenie následnej sociálno-zdravotnej starostlivosti o osoby s podozrením na rizikové správanie sa okolia k nim. Odhalenie okolností, ktoré viedli k nevhodnému správaniu sa okolia k registrovaným osobám, sú podkladom pre následné preventívne opatrenia a skvalitnenie cielených kontrolných

mechanizmov na úrovni príslušných rezortov. Národné centrum zdravotníckych informácií (ďalej len „NCZI“), ktoré má v gescii register, poskytlo štatistické informácie o osobách mladších ako 18 rokov, u ktorých sa vyskytlo podozrenie na ich zanedbávanie, týranie, zneužívanie, prípadne na nich bolo páchané násilie za rok 2023. Lekári ex offio hlásili tieto informácie ako podozrenia OČTK alebo orgánu SPODaSK. Z celkového počtu 17 hlásených osôb boli všetky maloleté (5 chlapcov a 12 dievčat). Maloletí boli vo vekovej štruktúre 1 až 17 rokov, z celkového počtu nad 10 rokov malo 9 detí. Všetky uvedené údaje sú predbežné, nakoľko zber je otvorený (počas poskytnutia údajov k marcu 2024) resp. nie je uzatvorený pre spravodajské jednotky a urgencie neboli realizované. **Register je dlhodobo zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti nedostatočne napĺňaný** a zároveň podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV (Ú. v. EÚ L 335, 17. 12. 2011), **členské štáty majú zabezpečiť, aby poskytovatelia hlásili tieto skutočnosti OČTK priamo**, a z tohto dôvodu **nie je existencia takéhoto registra v prevádzkovej povinnosti NCZI opodstatnená**. V rámci poslednej novelizácie zákona č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme v znení neskorších predpisov, ktorá však bola koncom roku 2022 pozastavená zo strany Ministerstva zdravotníctva SR, bolo navrhnuté zrušenie registra.

3.5 Rezort zahraničných vecí

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ SR) sa prostredníctvom zastupiteľských úradov SR vo svete aktívne podieľa na riešení problematiky OSĽ a spolupracuje s miestnymi organizáciami, ako aj s MV SR a SKCH, ktorá zabezpečuje službu prednávratovej asistencie a asistovaných dobrovoľných návratov. Postup zastupiteľských úradov v prípade podozrenia na OSĽ je zaradený do vzdelávacích aktivít konzulov pripravujúcich sa na vyslanie v zahraničí v rámci predvýjazdovej konzulárnej prípravy ako samostatná problematika. S cieľom zlepšiť úsilie o aktívnu identifikáciu obetí OSĽ na území SR i v zahraničí prostredníctvom zastupiteľských úradov SR, osobitne medzi zraniteľnými skupinami, sú zastupiteľským úradom SR poskytované aktuálne metodické materiály. Na niektorých vybraných zastupiteľských úradoch SR pôsobia aj policajní prídelenci, s ktorými konzulárni pracovníci intenzívne spolupracujú.

3.6 Rezort obrany

Téma OSĽ je integrálnou súčasťou pravidelného cyklu prípravy príslušníkov ozbrojených síl vysielaných na misie do zahraničia a pôsobiacich na území SR formou profylaktických prednášok s cieľom včasnej identifikácie obetí a cieleného šírenia informovanosti o vzniku kontaktných bodov, ktoré poskytujú svoje služby obetiam. Vojenská polícia vykonala v roku 2023 celkom 6 preventívnych aktivít v prospech Základne výcviku a mobilizačného dopĺňovania Martin, kde boli čakatelia oboznámení s aktuálnou bezpečnostnou situáciou v rezorte, vrátane problematiky OSĽ. Okrem uvedeného, dňa 5. septembra 2023 bolo Vojenskou políciou organizované Odborné zhromaždenie pracovníkov poverených prevenciou kriminality v podmienkach rezortu obrany, kde jednou z tém zamestnania bola i predmetná

oblasť. V roku 2023 bol realizovaný online vzdelávací seminár v oblasti boja proti OSĽ pre príslušníkov Ozbrojených síl SR a Ministerstva obrany SR.

3.7 Riešenie dopytovej stránky

Nastavenie systémových politík štátu zameraných na znižovanie dopytu po tovaroch a službách, pri ktorých mohli byť zneužitú obete, v SR zatiaľ absentuje. Táto oblasť si bezpochyby zasluhuje pozornosť štátnych orgánov a nevyhnutná je aj spolupráca s odborními a sektorom výroby, obchodu a služieb. Ide o prierezovú oblasť, ktorá svojou komplexnosťou presahuje pôsobnosť jedného rezortu. Opatrenia¹³ na riešenie dopytovej stránky boli v priebehu roka 2023 zapracované do návrhu šiesteho strategického dokumentu pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2024 – 2028, ktorý vláda SR schválila uznesením č. 522/2023. Problematike znižovania dopytu sa venujú aj medzinárodné organizácie, počas roka 2023 prebiehal legislatívny proces na úrovni EÚ k návrhu nariadenia EP a Rady o zákaze výrobkov vyrobených s využitím nútenej práce na trhu Únie¹⁴.

V súlade s uznesením vlády SR č. 380/2021 k zodpovednosti jednotlivých štátnych orgánov plniť odporúčania 3. kola hodnotenia SR zo strany skupiny expertov pre oblasť boja proti OSĽ Rady Európy (GRETA) k implementácii Dohovoru Rady Európy o boji proti OSĽ sú MV SR a NIP zaviazané riešiť dve úlohy súvisiace s riešením dopytovej stránky. Ide o úlohy proaktívne spolupracovať so súkromným sektorom s cieľom zvýšiť povedomie o významnej roli a zodpovednosti podnikov pri prevencii OSĽ v dodávateľských reťazcoch a posilniť legislatívne, administratívne, vzdelávacie, sociálne, kultúrne alebo iné opatrenia na odrádzanie od dopytu po službách obetí OSĽ pre všetky formy zneužívania, v partnerstve s občianskou spoločnosťou, odborovými zväzmi a médiami. Finálny odpočet z plnenia predmetných odporúčaní bude zasielaný Rade Európy v polovici roka 2024.

Snahy o znižovanie dopytu v oblasti OSĽ v roku 2023 boli realizované prostredníctvom kontrol podmienok vykonávania sprostredkovania zamestnania za úhradu a podmienok vykonávania činnosti agentúr dočasného zamestnávania, ktoré upravuje zákon o službách zamestnanosti. Na webovom sídle ÚPSVR je verejnosti dostupná informácia o aktívnych agentúrach dočasného zamestnávania,¹⁵ agentúrach podporovaného zamestnávania¹⁶ a sprostredkovateľoch zamestnaní za úhradu,¹⁷ pričom tieto majú zákonnú povinnosť poskytovať ÚPSVR ročnú správu o činnosti za predchádzajúci kalendárny rok v termíne do 31. marca. Súčasný počet osôb zaoberajúcich sa odhaľovaním rizík a dokazovaním prvkov OSĽ

---

¹³ Napr. opatrenie č. 7 Akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2024 – 2028, ktoré za účelom riešenia dopytovej stránky po službách obetí legislatívnymi opatreniami pripraví legislatívne opatrenia na zníženie dopytu po službách obetí všetkých foriem vykorisťovania pri ich vedomom využívaní s termínom plnenia do roku 2028. Zároveň opatrenie č. 17 Akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2024 – 2028 hovorí o realizácii nelegislatívnych opatrení za účelom znižovania dopytu po službách obetí a včasnosti identifikácie obetí formou cieľených vzdelávacích podujatí pre odbornú verejnosť a pomáhajúce profesie.

¹⁴ <https://www.slov-lex.sk/vyhľadavanie-navrhov-aktov-eu/-/detail/COO-2145-1000-3-5182827>

¹⁵ https://www.upsvr.gov.sk/sluzby-zamestnanosti/niestatne-sluzby-zamestnanosti/agentury-docasneho-zamestnavania.html?page_id=13034

¹⁶ https://www.upsvr.gov.sk/sluzby-zamestnanosti/niestatne-sluzby-zamestnanosti/agentury-podporovaneho-zamestnavania.html?page_id=13042

¹⁷ https://www.upsvr.gov.sk/sluzby-zamestnanosti/niestatne-sluzby-zamestnanosti/sprostredkovanie-zamestnania-za-uhradu.html?page_id=13025

(napr. nútenie k práci bez uzatvorenia pracovnoprávneho vzťahu, zdokladovaná mzda vo výške minimálnej mzdy a zvyšok vo forme tzv. „obálkovej mzdy“, poskytnutie provízie za prednostné prijatie do zamestnania, skryté alebo otvorené vyhrážanie sa dôsledkami pri zverejnení nátlaku) je nepomerne k počtu existujúcich skrytých aj otvorených rizík OSĽ.

Pri štátnych príslušníkoch tretích krajín – živnostníkoch ÚPSVR navrhlo možné riešenie situácie, a to úpravu podmienok pre udelenie prechodného pobytu na účel podnikania na základe živnostenského oprávnenia, v presnejšej definícii závislej práce a v stanovení prísnejších podmienok v obchodných vzťahoch. S poukazom na odporúčanie bola spracovaná legislatívna zmena v návrhu zákona o pobyte cudzincov (LP/2024/26), v ktorom by sa okrem iného mali sprísňovať podmienky pri zmenách účelu pobytu cudzinca - zamestnanie – podnikanie. Uvedené bude predložené v roku 2024 do medzirezortného pripomienkového konania.

3.8 Zvyšovanie povedomia

Zvyšovanie povedomia o OSĽ zahŕňa najmä prednáškovú a školiacu činnosť pre odbornú aj širokú verejnosť, ktorú realizovali v roku 2023 štátne a neštátne subjekty pre rôzne cieľové skupiny, a propagáciu témy prostredníctvom rôznych druhov médií.

MV SR realizovalo v roku 2023 vyše 160 vzdelávacích preventívnych aktivít k téme OSĽ. Medzi cieľovými skupinami boli zamestnanci Centra právnej pomoci, oddelení sociálnych služieb samosprávnych krajov, zariadení sociálnych služieb, inšpektori práce, konzulárni pracovníci a pracovníci diplomatických misií, hotelový personál, príslušníci PZ patriaci pod ÚHCP P PZ, či chovanci reedukačného zariadenia. V spolupráci s SKCH bolo realizované on-line vzdelávanie na tému „OSĽ s dôrazom na nútené „detské“ sobáše určené pre zástupcov Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity (ÚSVRK) a jedno multidisciplinárne stretnutie prezenčnou formou (06/2023) so zástupcami zainteresovanými v oblasti boja proti OSĽ a nelegálneho zamestnávania s cieľom hľadania hranice medzi OSĽ za účelom nútenej práce a porušovaním Zákonníka práce.

Zároveň v spolupráci s OBSE boli realizované dva workshopy s medzinárodnou účasťou. Jeden (02/2023) bol zameraný na odporúčania osobitného zástupcu a koordinátora pre boj proti OSĽ OBSE o potrebe posilniť prevenciu OSĽ v prostredí masových migračných tokov s cieľom stretnutia prispieť k úsiliu účastníckych štátov OBSE k prevencii a riešeniu problematiky OSĽ v kontexte humanitárnej krízy, týkajúcej sa vojny na Ukrajine. Druhý workshop (11/2023) bol zameraný na bezpodmienečný prístup k službám pre obeť OSĽ.

Zo strany MÚ MV SR bola v roku 2023 primárna pozornosť venovaná prevencii OSĽ medzi žiadateľmi o azyl, ako aj vzdelávaniu v oblasti OSĽ. Na prelome rokov 2023/2024 prebieha tréning všetkých rozhodovateľov k modulu „OSĽ“ Agentúry EÚ pre azyl (EUAA), ktorý je špecializovaný na problematiku OSĽ medzi žiadateľmi o medzinárodnú ochranu. Ukončenie modulu a preškolenie všetkých rozhodovateľov je plánované na marec 2024.

Preventívnu činnosť realizujú policajti služobne zaradení na úseku prevencie v pôsobnosti oddelenia prevencie odboru komunikácie a prevencie P PZ, oddelení komunikácie a prevencie krajských riaditeľstiev PZ a skupín prevencie vnútorných oddelení okresných riaditeľstiev PZ (ďalej len „preventisti“). So zameraním na problematiku OSĽ preventisti aj v roku 2023

realizovali preventívne aktivity, to to 3 prednášky a besedy, na ktorých bolo oslovených 58 žiakov 1.-7. ročníkov základnej školy a 83 preventívnych aktivít vo forme prednášky a besedy pre 2701 žiakov 8.-9. ročníkov základnej školy. Pre 4241 študentov stredných škôl bolo realizovaných preventistami 156 preventívnych aktivít a ďalších 11 preventívnych aktivít pre „iných účastníkov“, počas ktorých bolo oslovených 221 osôb.

V roku 2023 boli pracovníkmi NJBPNM realizované vzdelávacie aktivity v oblasti problematiky OSĽ:

- vzdelávanie príslušníkov riaditeľstiev hraničnej a cudzineckej polície (RHCP) Bratislava, Banská Bystrica, Prešov a Sobrance (preškolených spolu 46 príslušníkov PZ),
- vzdelávanie pre kadetov na Akadémii PZ Bratislava (92 poslucháčov),
- online vzdelávanie pre zástupcov úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity na tému „OSĽ s dôrazom na nútené sobáše“ (21. júna 2023),
- školenie pre pracovníkov MÚ MV SR (6 pracovníkov),
- prednášky k problematike OSĽ na Gymnáziu Humenné a Strednej zdravotníckej škole v Prešove (158 študentov),
- školenie pre príslušníkov rôznych krajín v rámci MEPA k problematike OSĽ a prevádzachstva, ktorí sa zúčastnili nemeckého kurzu na policajnej strednej odbornej škole v Holešove (22 príslušníkov PZ).

RHCP Sobrance v roku 2023 vykonalo tri školenia na tému OSĽ, kde dve školenia boli vykonané v spolupráci s medzinárodnými organizáciami, ako je Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) a Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a jedno na základe Rozkazu riaditeľa RHCP Sobrance o ďalšom vzdelávaní policajtov v pôsobnosti RHCP Sobrance:

- vzdelávanie v spolupráci s IOM so zameraním na získanie základných informácií o OSĽ a jeho mechanizme pre príslušníkov PZ RHCP Sobrance (83 príslušníkov PZ) v pôsobnosti RHCP Sobrance;
- vzdelávanie sa konalo v mesiaci september 2023, a to na základe Rozkazu riaditeľa RHCP Sobrance na mesačných poradách, kde bolo celkovo preškolených 290 príslušníkov PZ;
- vzdelávanie v spolupráci s UNHCR (20 príslušníkov PZ).

Prostredníctvom informačných kancelárií bolo realizovaných 142 vzdelávacích preventívnych aktivít zameraných na tému „Prevencia OSĽ“, ktorých sa v roku 2023 zúčastnilo 3 082 účastníkov (117 účastníkov bolo z radov odídencom z Ukrajiny). Účastníkmi boli najmä osoby z radov ohrozených skupín obyvateľstva - deti a mládež (spolu 126 aktivít pre 2 782 účastníkov, z uvedeného počtu bolo 48 z radov odídencom z Ukrajiny), osoby v produktívnom veku (7 aktivít pre 131 účastníkov, z uvedeného počtu bolo 38 účastníkov z radov odídencom z Ukrajiny). Účastníci boli z radov klientov azylových centier, komunitných centier, Slovenského červeného kríža a ohrozené skupiny združované neziskovými organizáciami.) a seniorov (spolu 4 aktivít pre 78 účastníkov, z uvedeného počtu bolo 31 účastníkov z radov odídencom z Ukrajiny). Ostatné aktivity boli určené pre osoby prvého kontaktu, najmä z radov pedagogických a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení (5 aktivít pre 91 účastníkov).

V roku 2023 pripravila IOM webovú stránku, „Bezpečné cestovanie a práca v zahraničí¹⁸“, zameranú na bezpečnú prácu a prevenciu OSĽ, ktorá je dostupná v slovenskom, anglickom a ukrajinskom jazyku, ako aj update aplikácie SAFE¹⁹ dostupnej v 7 jazykových mutáciách, ktorá je zameraná na prevenciu OSĽ a špecificky cieľi na mládež. IOM taktiež pripravila a distribuuje informačné materiály, brožúry a letáky zamerané na prevenciu OSĽ. V roku 2023 vyškolila IOM počas 30 školení 430 zástupcov štátnych inštitúcií a mimovládnych organizácií v téme OSĽ, vrátane zástupcov inšpektorátu práce, hraničnej a cudzineckej polície, hasičského zboru a organizácií, ktoré sú/boli zapojené do asistencie ľuďom utekajúcim pred vojnou na Ukrajine. Ďalších spolu 147 zástupcov inštitúcií sa zúčastnilo 5 podujatí na zvyšovanie povedomia v tejto téme. Okrem školení pre inštitúcie usporiadalo IOM v roku 2023 celkom 39 informačných podujatí pre spolu 823 ľudí z Ukrajiny. Tieto podujatia sa venovali téme bezpečného zamestnania, rozpoznávania potenciálne riskantných pracovných ponúk a prevencie OSĽ.

SKCH z dotácie Ministerstva spravodlivosti SR na podporu ľudských práv a slobôd v roku 2023 zrealizovala 14 vzdelávaní pre sociálnych pracovníkov, terénnych sociálnych pracovníkov, asistentov sociálnej práce a dobrovoľníkov mimovládnych organizácií (VAGUS, DePaul, Proti prúdu, Maltézska pomoc Slovenska, Úsmev ako dar, Slovenský červený kríž, Centrum pomoci pre rodinu Trnava) a oblastných charít (Spišská katolícka charita, Trnavská arcidiecézna charita, Bratislavská arcidiecézna charita). Zároveň SKCH realizovala v roku 2023 preventívne besedy na školách a gymnáziách, pre klientov Diagnostického centra v Záhorskej Bystrici, pre zdravotne znevýhodnených klientov GAUDEAMUS – zariadenie komunitnej rehabilitácie Bratislava a pre klientov so psychických ochorením Rehabilitačného strediska SAMÁRIA Bratislavskej arcidiecéznej charity s celkovým počtom 293 účastníkov.

3.8.1 Kampane

Zvyšovanie informovanosti širokej verejnosti MV SR o problematike OSĽ prebiehalo počas celého roka 2023. Informovanie o téme zahŕňalo samostatnú komunikáciu so zástupcami médií pri snahe zviditeľniť problematiku, aktualizáciu noviniek na webovom sídle MV SR (www.minv.sk), webe prevencie kriminality (<https://prevenciakriminality.sk>), Facebooku Boj proti obchodovaniu s ľuďmi a taktiež aj Facebooku Prevencia kriminality, Instagrame prevencia_kriminality, či YouTube kanáli Prevencia kriminality a publikovanie a zverejňovanie tlačových správ prostredníctvom tlačového odboru kancelárie ministra vnútra SR v celkovom počte 4. O problematike OSĽ OPK informoval tiež prostredníctvom celoslovenských médií v celkovom počte 12.

S prepojením na 18. október, ktorý je Európskym dňom boja proti OSĽ, odštartovalo v tejto súvislosti MV SR tlačovú konferenciu v spolupráci s Úradom Organizácie spojených národov pre drogy a kriminalitu (ďalej len „UNODC“), ktorou oznámili zapojenie SR do kampane Modré srdce (BLUE HEART), ktorú vytvoril UNODC a poskytol členským krajinám OSN na zdieľanie. Medzi účastníkmi tlačovej konferencie bol aj zástupca SKCH, ako

¹⁸ IOM – Bezpečné cestovanie a práca v zahraničí

¹⁹ <https://safe.iom.sk/#/landing>

poskytovateľa služieb pre obeť OSĽ. Na tlačovú konferenciu nadväzovalo nasvetenie Grasalkovičovho (Prezidentského) paláca počas večerných hodín, ako dominantnej budovy v rámci SR, a to vo farbách kampane. Leitmotívom kampane bolo zvyšovanie povedomia a scitlivovanie širokej verejnosti voči OSĽ tak, aby každá obeť bola viditeľná, aby verejnosť venovala pozornosť tomuto fenoménu a citlivejšie pristupovala k indikátorom, ktoré môžu signalizovať existenciu OSĽ (myšlienka kampane: „Buď vnímavý, každá obeť OSĽ potrebuje pomoc“). MV SR v spolupráci s UNODC vytvorilo vizuály pre sociálne siete a printové formáty s postavou človeka v každom veku s ponúknutím svojho srdca pre obeť OSĽ so sloganom „Moje srdce pre obeť OSĽ“. Kampaň podporila aj komerčná sieť kín v rámci celého Slovenska. V priebehu mesiaca október bolo publikovaných na Facebookovej stránke „Boj proti OSĽ“ vyše 35 príspevkov s dosahom 4547 a počtom zobrazení 5572. Kampaň bola prezentovaná aj na hlavnej stránke MV SR (www.minv.sk) a sociálnych sieťach MV SR, ako aj na sociálnych sieťach UNODC a hlavnom webovom sídle <https://www.unodc.org/unodc/en/news/2023/October/slovakia-joins-blue-heart-campaign-against-human-trafficking.html>.

Zároveň pri príležitosti Európskeho dňa boja proti OSĽ sa MV SR zameralo na tému OSĽ aj v on-line priestore, kde v priebehu 3 po sebe nasledujúcich dní boli zdieľané na sociálnych sieťach Instagram a Facebook prevencie kriminality celkom 16 príspevkov spolu s 31 reálnymi príbehmi obetí OSĽ s dosahom na 21 839 užívateľov oboch sociálnych sietí a s celkovým počtom interakcií 2 365.

V rámci zvyšovania povedomia o OSĽ v spolupráci s Okresným úradom Košice bola inštalovaná výstava MV SR s názvom „Viete, čo robí Vaše dieťa?“ zameraná na alkoholovú a drogovú závislosť, ktoré tvoria rizikové faktory podporujúce zraniteľnosť osôb voči OSĽ. Trvalá inštalácia výtvarných prác k tejto téme je od októbra 2023 prístupná verejnosti v priestoroch galérie Okresného úradu Košice.

Hovorcovia Prezídia PZ pripravovali odpovede na otázky novinárov a redaktorov súvisiace s problematikou OSĽ, ktoré boli pretavené do množstva mediálnych výstupov. V rámci medializácie danej problematiky bolo zverejnených 23 tlačových správ, 19 (rozhovorov, besied, reportáží), na Facebookovej stránke Polícia SR bolo zverejnených 47 príspevkov a bolo zverejnených 23 (článkov, príspevkov, informácií v printových médiách).

V mesiaci marec 2023 boli z IC poskytnuté propagačné materiály v počte: 70 lietajúcich tanierov, 100 šnúrok na kľúče, 16 plagátov, 100 letákov „Nezatváraj pred tým oči“, 482 kusov brožúr „Nezatváraj pred tým oči“, 119 komiksov „Nikto nie je na predaj“ a 44 kusov viac jazykových letákov, ktoré boli následne distribuované na oddelenia komunikácie a prevencie krajských riaditeľstiev PZ.

V mesiacoch máj – jún 2023 realizovali informačné kancelárie dni otvorených dverí (DOD), pričom téma DOD v Nitrianskom kraji niesla názov „Tisíc dôvodov pomoci obetiam OSĽ“. Kampaň bola organizovaná s cieľom posilnenia vedomia verejnosti o dostupnej pomoci informačných kancelárií a detašovaných pracovísk.

V apríli a máji 2023 prebehla na sociálnych sieťach kampaň k informačnému materiálu²⁰ na stránkach MV SR, Prevencia kriminality a Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity. Informačný materiál bol v počte kusov 30 v každej jazykovej mutácii distribuovaný do každej z 9 regionálnych kancelárií ÚSVRK (v nadväznosti na školenie zamestnancov dňa 21.6.2023). Informačný materiál je publikovaný na webovom sídle MV SR:

<https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=nutene-sobase-stale-nie-su-u-nas-minulostou-obetami-su-aj-12-rocne-deti>

3.8.2 Projekty

V roku 2019 predložila NJBPNM žiadosť o grant k projektu s názvom „Boj proti OSĽ a aplikácia nástrojov na jeho predchádzanie“. Na základe uvedeného bol dňa 16. augusta 2019 vydaný pokyn služobného úradu MV SR o poskytnutí grantu ÚHCP P PZ na realizáciu národného projektu v rámci Fondu pre vnútornú bezpečnosť a následne v roku 2021 a 2022 boli vydané nové pokyny s cieľom predĺženia projektu až do roku 2023. Celková alokovaná čiastka na projekt bola v hodnote **287 580 EUR**. **Financie boli použité** na vybudovanie **dvoch špeciálnych vyluchových miestností** na oddeleniach NJBPNM v Bratislave a Humennom, rovnako boli financie z projektu použité na nákup techniky pre operatívnu činnosť (foto - pasce, minikamery do auta, fotoaparáty, ďalekohľady na skryté pozorovanie, termovízia, notebooky), na jazykové kurzy príslušníkov NJBPNM a na realizáciu dvoch pracovno-koordinačných stretnutí s partnerskými policajnými zložkami v Srbsku a Nemecku. Projekt bol realizovaný od roku 2019, pričom jeho cieľom je zefektívniť boj proti organizovanej, najmä cezhraničnej trestnej činnosti akou je OSĽ a zároveň presadzovať a podporovať spoluprácu medzi štátmi v záujme boja proti OSĽ. Projekt bol ukončený v decembri 2023.

Z dôvodu zmeny bezpečnostnej situácie v Európe vyvolanej vojnovým konfliktom na Ukrajine, ktorý viedol k masívnejšej prítomnosti skupiny obyvateľstva iného štátu na území SR, v priebehu roka 2022 MV SR požiadalo o zmenu rozhodnutia o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, žiadosť bola schválená, na základe čoho boli predĺžené vybrané aktivity národného projektu²¹ s ukončením realizácie v mesiaci december 2023. V rámci predĺženia národného projektu je od augusta 2022 v dôsledku vojnového konfliktu na Ukrajine činnosť informačných kancelárií špecializovaná aj na obeť z radov občanov iných krajín na území SR, vrátane obetí OSĽ. Pre obdobie realizácie bol rozpočet národného projektu pre obdobie august 2022 až december 2023 navýšený o 1 308 800,92 eur.

3.9 Medzinárodná spolupráca

Zástupcovia rôznych inštitúcií v roku 2023 veľmi intenzívne posilňovali medzinárodnú spoluprácu za účelom naplňania cieľov a priorít pri poskytovaní pomoci obetiam, účasťou na

²⁰ V roku 2022 ÚSVRK aktívne spolupracoval s MV SR (vrátane NJBPNM) pri príprave dvojazyčného informačného materiálu (letáku) so zameraním na nútené sobáše, ktorých obeťami sú primárne maloletí. V rámci tejto aktivity prebiehala spolupráca aj s Národným koordinačným strediskom pre riešenie problematiky násilia na deťoch. ÚSVRK bol súčinný pri preklade informačného materiálu do rómskeho jazyka.

²¹ Pozn. národného projektu z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa s názvom „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“.

medzinárodných fórach a pracovných skupinách, a to predovšetkým prostredníctvom komunikačných platforiem a online nástrojov. Národný spravodajca spolupracuje na pravidelnej báze s národnými spravodajcami iných členských štátov EÚ, a to na základe formalizovanej elektronickej platformy, ktorú vytvorila Európska komisia a v roku 2023 sa realizovali dve zasadnutia národných spravodajcov. IC vystupuje ako kontaktný bod na komunikáciu a spoluprácu s Výborom zmluvných strán Dohovoru Rady Európy o boji proti OSĽ (prijatý v roku 2005 vo Varšave) a monitorovacím mechanizmom Skupiny expertov na boj proti OSĽ (tzv. GRETA). Zároveň je IC v úzkom kontakte aj s OBSE ako kontaktný bod a v roku 2023 v spolupráci s OBSE boli realizované dva workshopy. Jeden bol zameraný na odporúčania osobitného zástupcu a koordinátora pre boj proti OSĽ v OBSE o potrebe posilniť prevenciu OSĽ v prostredí masových migračných tokov s cieľom stretnutia prispieť k úsiliu účastníckych štátov OBSE k prevencii a riešeniu problematiky OSĽ v kontexte humanitárnej krízy, týkajúcej sa vojny na Ukrajine. Druhý workshop bol zameraný na bezpodmienečný prístup k službám pre obeť OSĽ.

Zástupcovia OPK sa tiež pravidelne zúčastňovali pracovných stretnutí pracovnej skupiny boja proti OSĽ, ktoré organizovala IOM v spolupráci s ÚNHCR v rámci Slovenského fóra pre koordináciu utečencov (TF TiP). Cieľom pracovnej skupiny bolo zlepšiť reakciu na vypuknutie vojnového konfliktu na Ukrajine vrátane výmeny informácií, zlepšiť komunikáciu o trendoch a údajoch o OSĽ so zástupcami vlády, štátnych inštitúcií, mimovládnych organizácií a iných relevantných zainteresovaných strán. V sledovanom období sa zástupcovia OPK zúčastňovali aj zasadnutí Európskej siete pre prevenciu kriminality (ďalej len „EUCPN“) kde bola témou španielskeho predsedníctva téma „Prevencia v oblasti OSĽ za účelom pracovného vykorisťovania a iných foriem vykorisťovania“. Každoročne EUCPN vyhlasuje medzinárodnú súťaž - Európsku cenu za prevenciu kriminality a konferenciu o najlepšej praxi (ECPA a BPC). Medzinárodnému kolu vždy predchádza národné kolo súťaže, do ktorého sa mohol prihlásiť každý, kto realizuje alebo realizoval projekt zameraný na stanovenú tému. Účast' na ECPA bola otvorená pre akýkoľvek projekt, iniciatívu alebo balík opatrení, ktorých cieľom ale malo byť zníženie kriminality a obáv z kriminality v rámci stanovenej témy. Národné kolo ECPA vyhrala SKCH s projektom „Nenechaj sa zotročiť“, ktorý bol prezentovaný aj na medzinárodnej súťaži.

Príslušníci NJBPNM sa každoročne zúčastňujú špecializovaných školení, konferencií a workshopov k problematike OSĽ, ktoré organizovali policajné organizácie ako napr. CEPOL, ILEA, prostredníctvom ktorých si zvyšujú svoju špecializáciu, a ktoré im umožňujú výmenu skúseností a postupov s OČTK, ako aj s expertmi a špecialistami v oblasti boja proti OSĽ z iných členských štátov a tretích krajín. Zároveň sa príslušníci NJBPNM zúčastnili aj workshopov a konferencií organizovanými OBSE a IOM k problematike OSĽ. V súvislosti s operatívnymi preverovaniami v prípadoch OSĽ prebiehala v roku 2023 spolupráca medzi príslušníkmi NJBPNM a najmä nemeckými, českými, rakúskymi a britskými policajnými zložkami. Vo vyšetrovaných prípadoch OSĽ je často využívaný inštitút právnej pomoci v rámci právneho styku s cudzinou, pričom v roku 2023 vyšetrovatelia NJBPNM zaslali spolu 8 žiadostí o vykonanie právnej pomoci v súvislosti s trestnou činnosťou OSĽ do zahraničia spolu do 4 štátov EÚ, Švajčiarska a Spojeného kráľovstva. V roku 2023 nebola NJBPNM podpísaná žiadna nová dohoda o spoločnom vyšetrovacom tíme v prípade OSĽ. Pokračovala však spolupráca v rámci už ukončeného spoločného vyšetrovacieho tímu so Spojeným kráľovstvom pod názvom Tenycap. Dohoda bola ukončená ešte v roku 2021, ale prebiehajúce súdne

konanie v Spojenom kráľovstve si vyžiadalo aj pomoc a participáciu NJBPNM spočívajúcu najmä v zabezpečovaní svedkov a poškodených k predmetnému súdnemu konaniu. V roku 2023 prebehli aj dve stretnutia s partnerskými zložkami nemeckej polície v sídle EUROPOL-u v Haagu, ktorých cieľom bolo vytvorenie spoločných vyšetrovacích tímov v dvoch prípadoch OSĽ, kde k vykorisťovaniu slovenských občanov dochádzalo na území Nemecka. Obe stretnutia boli uskutočnené v mesiaci február 2023, pričom ich záverom bola dohoda o vyhotovenie návrhu dohody o vytvorení spoločného vyšetrovacieho tímu. Po intenzívnych konzultáciách interne v rámci prokuratúry, ale aj s ministerstvom spravodlivosti v Nemecku dospeli relevantné inštitúcie k záveru, že účasť v spoločných vyšetrovacích tímoch nebude možná. V predmetnej trestnej veci plánuje nemecká strana pokračovať vydaním Európskeho vyšetrovacieho príkazu. V priebehu roka 2023 boli oba vyššie uvedené vyšetrované prípady OSĽ odovzdané na trestné stíhanie do Nemecka.

MÚ MV SR sa v roku 2023 podieľal na činnosti expertných skupín zaoberajúcich sa zraniteľnými osobami, kam patria aj obeť OSĽ zriadených Agentúrou EÚ pre azyl (EUAA).

MPSVR SR si aktívne plní záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv spadajúcich do vecnej pôsobnosti rezortu na vybraných medzinárodných fórach týkajúcich sa aj oblasti OSĽ, a to v súvislosti s vykonávaním sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Zamestnanci MZVaEZ SR sa pravidelné zúčastňovali a podieľali na spolupráci na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni k problematike dodržiavania základných ľudských práv s akcentom na problematiku OSĽ. Práve ochrana ľudských práv predstavuje jednu z hlavných priorít MZVaEZ SR vo vzťahu k všetkým partnerom. Zástupcovia MZVaEZ SR aktívnou účasťou na medzinárodných fórach a pracovných skupinách výrazne prispievali k posilňovaniu medzinárodnej spolupráce za účelom napĺňania cieľov a priorít pri poskytovaní pomoci obetiam OSĽ.

V roku 2023 sa SR zapojila do rozsiahlych celoeurópskych akčných dní (ďalej len „AD“), ktoré boli vykonávané OČTK so zameraním na organizované zločinecké skupiny, ktoré obchodujú s ľuďmi. AD boli vykonávané pod záštitou EUROPOLU v 32 krajinách a boli zamerané na odhaľovanie trestného činu OSĽ a obetí tohto trestného činu.

V roku 2023 prebiehala najintenzívnejšia medzinárodná spolupráca, najmä prostredníctvom národnej ústredne EUROPOL a slovenskými policajnými pridelenkami v Nemecku a Spojenom kráľovstve. V roku 2023 pokračovala aj spolupráca v pracovnej skupine zriadenej EUROPOL-om v rámci EMPACT OSĽ s názvom „Juhovýchodné partnerstvá so zameraním na Ukrajinu“, pričom na tejto aktivite participovali zástupcovia EUROPOL-u a zástupcovia krajín ako je Rakúsko (líder aktivity), Nemecko, Maďarsko, Moldavsko, Poľsko, Rumunsko, Ukrajina, Česká republika a SR. Stretnutia prebiehali na dvojmesačnej báze online formou a boli užitočnou platformou na výmenu informácií týkajúcich sa podozrení na OSĽ a odporúčaní najlepšej praxe, ktorá má napomôcť k včasnej identifikácii potenciálnych obetí.

3.10 Linky pomoci, na ktoré sa môžu obeť obrátiť

Pre komplexnejší záber uvádzame okrem vyhodnotenia národnej linky aj informácie o ďalších linkách pomoci, na ktoré sa môže obrátiť ktokoľvek, kto rieši aktuálne problém potenciálne súvisiaci aj s OSĽ.

3.10.1 Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi 0800 800 818

Dôležitým nástrojom prevencie a fungovania NRM je aj prevádzkovanie národnej linky, ktorá existuje od roku 2008. Pre potenciálne obeť práve národná linka môže byť najvhodnejším anonymným spôsobom, ako sa o svojom probléme porozprávať s odborníkmi, rozmyslieť si svoju situáciu a v prípade záujmu možnosti pomoci. Prevádzku národnej linky zabezpečujú odborníci na OSĽ z MVO na základe zmluvy s MV SR o poskytovaní služieb pre obeť. Tieto služby sú finančne kryté z rozpočtu MV SR. Prevádzku národnej linky technicky podporuje spoločnosť Slovak Telekom, a.s. Národná linka je v rámci SR bezplatná telefonická linka prevádzkovaná v pracovných dňoch počas dvanástich hodín, a to od 8:00 hod. do 20:00 hod. Mimo pracovných hodín je k dispozícii nepretržitý monitoring prichádzajúcich hovorov prostredníctvom záznamníka. Na každý zaznamenaný hovor na národnej linke pomoci zamestnanci poskytovateľa spätne reagujú. Národná linka je dostupná aj zo zahraničia, ak to miestny operátor umožní, a to v tvare +421 800 800 818. Volanie je však spoplatnené tarifou príslušného telekomunikačného operátora. Volajúci môže mimo prevádzky národnej linky zanechať svoje telefónne číslo alebo svoju otázku a operátori telefonической linky ho následne spätne kontaktujú.

Hlavnou úlohou národnej linky je poskytovanie pomoci a informácií v prvom rade osobám, ktoré sa mohli dostať do rizikovej situácie v súvislosti s OSĽ. Pri identifikácii a pomoci v takýchto prípadoch národná linka sprostredkúva kontakt na organizácie poskytujúce pomoc obetiam. Služby národnej linky sú ďalej zamerané na prevenciu a elimináciu rizík spojených s prácou v zahraničí, pričom volajúcich upozorňujú na nebezpečenstvo OSĽ. Národná linka teda slúži aj ako nástroj prevencie rizík spojených s pracovnou migráciou a nechránenou prácou zraniteľných skupín obyvateľstva. Propagácia národnej linky je realizovaná na všetkých preventívnych a školiacich aktivitách MV SR, ako aj aktivitách spolupracujúcich subjektov, a to vrátane printového materiálu a preventívnych predmetov.

Počas roka 2023 bolo na národnej linke uskutočnených celkom 578 hovorov, čo predstavuje nárast oproti roku 2022. V období od 1. januára do 31. decembra 2023 bolo referované podozrenie na potenciálnu obeť, ktoré sa nepotvrdilo.

3.10.2 Informačná linka o obchodovaní s ľuďmi a bezpečnom cestovaní 0907 787 374

IOM naďalej aj v roku 2023 prevádzkovala svoju informačnú linku o OSĽ a bezpečnom cestovaní. Jej pracovníci odpovedali na telefonické a e-mailové dopyty o OSĽ, na žiadosti o preverenie pracovnej agentúry a na žiadosti o informácie o školeniach v prevencii OSĽ. Komunikačné jazyky informačnej linky sú slovenčina, angličtina, ukrajinčina, a to počas prevádzkových hodín od 9:00 - 17:00.

3.10.3 Národná linka pre ženy zažívajúce násilie 0800 212 212

Národná linka pre ženy zažívajúce násilie 0800 212 212 je nonstop bezplatná linka, na ktorú sa môžu obrátiť ženy zažívajúce alebo ohrozené násilím, ako aj ktokoľvek, kto sa potrebuje poradiť o pomoci obetiam domáceho násillia. Služby na linke boli rozšírené o možnosť komunikovať s poradkyňami prostredníctvom e-mailu. Zavedením tejto linky sa

významne zvýšila dostupnosť informácií z oblasti násilia na ženách, krízovej intervencie a efektívnosť redistribúcie ohrozených žien poskytovateľom sociálnych služieb a inej pomoci. Odborné poradkyne na linke adekvátne a aktuálne informujú volajúce ženy zažívajúce alebo ohrozené násilím o systéme pomoci, ako aj o možnosti profesionálnej služby krízovej intervencie.

3.10.4 Bezplatná linka Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny 0800 191 222

Podozrenie z porušovania práv dieťaťa a ohrozenia jeho všestranného vývinu (vrátane podozrenia na OSĽ) a prípadov zanedbávania starostlivosti o deti je možné nahlásiť aj na bezplatnú linku ÚPSVR 0800 191 222, a to anonymne alebo s uvedením kontaktných údajov, kedy môže byť oznamovateľ informovaný o spôsobe vybavenia jeho podnetu, ak o to požiadajú. Linka slúži aj na oznamovanie podozrení zo zneužívania sociálneho systému, ako napr. nelegálna práca (tzv. čierna práca).

3.10.5 Linka detskej istoty 116 111

Každé dieťa, ktoré potrebuje pomoc alebo chce niekomu pomôcť, môže zavolať na Linku detskej istoty, ktorá funguje v nepretržitej prevádzke vrátane víkendov a sviatkov. Je bezplatná, anonymná a odborne garantovaná. Jej hlavným cieľom je možnosť okamžitého telefonického kontaktu dieťaťa či mladého človeka pri potrebe komunikácie alebo konkrétnej pomoci v krízovej alebo stresujúcej situácii. Na Linku detskej istoty sa môžu obrátiť aj dospelí - rodičia, príbuzní, pedagógovia, zdravotnícki pracovníci a všetci, ktorým osud detí nie je ľahostajný.

3.10.6 Linka Viac ako NI(c)k

Linka je zriadená ako samostatný útvar ÚPSVR. Poskytuje krízovú intervenciu, poradenstvo a prevenciu online dištančnou formou pre deti ohrozené násilím. Pomoc poskytuje linka bezplatne formou chatu a emailom 24 hodín 7 dní v týždni prostredníctvom webovej stránky www.viacakonick.sk a mobilnej aplikácie. Svojím obsahom a vizuálom je prispôbena cieľovej skupine.

3.10.7 Linka detskej dôvery 0907 401 749

Linku prevádzkuje občianske združenie Spoločnosť priateľov detí – Li(e)nka, ktorej základným poslaním je pomôcť deťom ohrozeným násilím alebo inou formou sociálnej patológie. Na linku sa môžu deti aj dospelí obrátiť telefonicky v pracovné dni od 8:00 do 20:00 hod., emailom, cez chat alebo napísať svoj problém na rovesnícku poradňu. Bližšie informácie na webe www.linkadeti.sk.

3.10.8 Linka dôvery Nezábudka 0800 800 566

Bezplatnú anonymnú nonstop linku prevádzkuje Liga za duševné zdravie SR, o.z. a obrátiť sa na ňu môže ktokoľvek, kto sa ocitol v psychicky náročnej životnej situácii, prežíva krízu

alebo pociťuje dlhodobý tlak. Okrem telefonickej linky je k dispozícii aj emailová poradňa. Kvalifikované poradenstvo poskytujú vyškolení odborníci z oblasti psychológie, psychiatrie a sociálnej práce. Viac informácií na webe www.linkanezabudka.sk.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

- Akčný plán** - Akčný plán boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 – 2023
- EMN** – Európska migračná sieť
- EUROPOL** - agentúra Európskej únie na presadzovanie práva
- Expertná skupina** – Expertná skupina pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi
- IC** – Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality odboru prevencie kriminality Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
- INTERPOL** - Medzinárodná organizácia kriminálnej polície
- IOM** – Medzinárodná organizácia pre migráciu Slovensko
- MBS** – maloletý bez sprievodu
- MVO** – mimovládna organizácia/mimovládne organizácie
- Národný koordinátor** – národný koordinátor pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi
- Národná linka** – Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi
- Národný program** – Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 - 2023
- NRM** – národný referenčný mechanizmus
- Národný spravodajca** - národný spravodajca alebo obdobné mechanizmy
- Program pomoci** – Program podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi
- PZ** – Policajný zbor
- NJBPNM** – národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru
- Obet'** – obeť obchodovania s ľuďmi
- OBSE** - Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe
- OČTK** – orgán činný v trestnom konaní
- OSE** – obchodovanie s ľuďmi
- OSN** - Organizácia Spojených národov
- Register** - Národný register osôb s podozrením na ich zanedbávanie, týranie, zneužívanie a osôb
- SKCH**- Slovenská katolícka charita
- Spojené kráľovstvo** - Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska
- SR** – Slovenská republika
- UNODC** – úrad OSN pre drogy a kriminalitu
- ÚHCP** – úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru
- ÚNHCR** – úrad vysokého komisár OSN pre utečencov